2 ՅՈՒԼԻՍ 1998 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 118 (1621)

Ազգ

Azg armenian daily

950 դատապարտյալի համաներում կամ պատժի մեղմացում

ԱԺ-ն վավերացրեց «Ուղղիչ աշխատանքային օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու» օրենքի նախագիծը, որ ներկայացրել էր տեսական-իրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովը դատապարտյալների կյանքին կալանավայրերում ծանոթանալուց հետո: Այս օրենքի նախնական տարբերակով 603 դատապարտյալ պետք է կամ ազատվեր պատժի կրումից, կամ պատժաժամկետը կրճատվեր: Խորհրդարանի դռնփակ նիստից հետո քրեական պատիժների ազատականացման սկզբունքի վրա հիմնված օրենքի նախագիծը ամբողջացավ, եւ հուլիսի 1-ից 950 դատապարտյալի պատիժները կմեղմացվեն, նրանց մի էական մասը՝ կանայք եւ անչափահասներ ազատություն կստանան: Իսկ ուղղիչ աշխատանքային հիմնարկություններում գտնվող այն դատապարտյալները, որոնք օրինական վարք կունենան, հնարավորություն կստանան խիստ ռեժիմի կալանատներից տեղափոխվելու ավելի մեղմ ռեժիմի պատժավայրեր: Օրենքով կանոնակարգվեց նաեւ ծանրոցներ ստանալու, նամակագրական կապ հաստատելու եւ կարճատեւ ու երկարատեւ տեսակցություններ ունենալու հնարավորությունը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ի՞նչ եղավ տեսական մտածողության ջատագովներին

«Դուք տրամադրված եք, որ օրենքներ չընդունվեն»

ՆԱԻՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

ԱԺ փոխխոսնակ Ալբերտ Բազեյանն ստիպված էր մինչեւ վերջ ըմպելու դառնության գավաթը: Չորեքշաբթի «Հայրենիք», «Հանրապետություն» եւ ԱԺՄ խմբակցությունից Արշակ Սադոյանը գործի մեջ դրեցին նախորդ պայքարի ողջ զինանոցը՝ ձախողելու նախագահի նախաձեռնությամբ հրավիրված արտահերթ նստաշրջանի քննարկումները: Պատրվակը «Կոնյակի» սեփականաշնորհման վերաբերյալ արտահերթ նստաշրջան չգումարելու Ռոբերտ Քոչարյանի հայտարարությունն էր, իսկ բուն պատճառը իշխանության համար անթաքույց պայքարը: Ինչպես տրտնջած բացականչեց Պարույր Հայրիկյանը. «Սա աշխատելու ձեւ չէ: Դնե՞նք մեզ փակուղու առաջ թե ոչ»: Հերթական զոհը «Հաստատագրված վճարների մասին» օրենքի նախագիծն էր, թեեւ կառավարությունը հրաժարվեց վիճահարույց փոքր բիզնեսի (հիմա լի[illegible]) հաստատագրված վճարը 25 տոկոսով բարձրացնելուց, ինչը համապատասխան էր սղաճի հետեւանքով տեղի ունեցած դրամի արժեզրկմանը: ԱԺ-ն մերժեց օրենքի այս նախագիծը վերաքննարկության դնելու առաջարկը: Երեկ Արշակ Սադոյանը, Շահեն Պետրոսյանը, Թաթուլ Սաֆարյանը, Մկրտիչ Գիմիշյանը անընդմեջ թվաբանական հաշվումների մեջ էին: Թեեւ ԱԺ-ում ընդունված է «դաշնակահարությունը», այսինքն ընկեր-բարեկամ պատգամավորների փոխարեն քվեարկելը, այս անգամ արմատական ընդդիմության աչքերը բացվեցին եւ առաջարկվեց «1995 թ. սեպտեմբերից կայացած բոլոր օրենքները դնել վերաքվեարկության»: Արդյունքում կայացավ փոխզիջում եւ Խոսրով Հարությունյանն ու Ալբերտ Բազեյանը համոզեցին ԱԺ-ին հանգստացնել լարված նյարդերը. «հակաժողովրդական» որակված օրենքը քվեարկությունից հանվեց:

Տես ➧ էջ 2

ԱՄՆ ՊԵՏՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դիվանագիտությո՞ւն, թե՞ երկերեսանիություն

ԵՐՎԱՆԴ ԱԶԱՏՅԱՆ

Դիվանագիտությունը, երկերեսանիությունը, կեղծավորությունը եւ երկակի չափանիշները դարձել են մեր ժամանակների համաշխարհային քաղաքականության ընդունված կարգը եւ փոքր ազգերն ու փոքրամասնական համայնքներն աշխարհով մեկ տուժում են դրա հետեւանքներից:

Եվրոպայի թեժ կետերից մեկն այսօր Նախկին Հարավսլավիան է, որը հզոր տերությունների «փոխհրաձգությունների տարափի ներքո» պարզապես բզկտվում է: Խորվաթիայի անկախության հռչակումից հետո Բոսնիան անդամահատվեց Դեյթոնյան համաձայնության դրույթներով, իսկ այսօր Կոսովոյի հերթն է: Վաղը, ըստ երեւույթին, Մակեդոնիան է հայտնվելու նման իրադրության մեջ:

Կոսովոն եւ Ղարաբաղը նմանություններ շատ ունեն: Բայց նրանցում ապրող փոքրամասնությունների պահանջները բավարարելու մոտեցումները տարբեր են եւ նույնիսկ հակասական: Կոսովոն 90 տոկոսով բնակեցված է ալբանացիներով, որոնք այնքան էլ մտադիր չէին անջատվելու ֆեդերացիայից: Ավելի ճիշտ կլիներ ասել, որ նրանք փնտրում էին իրենց ներ[illegible] Բելգրադի հետ համաձայնեցված: Չնայած արեւմտյան զանգվածային լրատվամիջոցներն անհամեմատ ուռճացնում են փաստերը, Բելգրադի կառավարության ճնշումները չեն կարող համեմատվել Ղարաբաղի հայերի դեմ գործված էթնիկական մաքրագործման քաղաքականության հետ.

Այնուամենայնիվ, հենց Կոսովոյի սահմանի երկայնքով ՆԱՏՕ-ի ռազմական ինքնաթիռները ձեւական ռմբակոծություններ սկսեցին, այլախոհական ուժերը համարձակորեն ներխուժեցին ապստամբության մեջ: Մյուս կողմից, Միլոշեւիչին ստիպեցին բանակցություններ վարել Կոսովոյի ալբանական ապստամբ խմբավորումների հետ: Միացյալ Նահանգների պետքարտուղարությունը եւ հատկապես տկն Օլբրայթն է Եվրոպայի կենտրոնում արհեստականորեն ծագած այս ճգնաժամի մտահղացողն ու «ճարտարապետը»:

Նույն հարգարժան տիկնոջ առաջնորդությամբ, նույն պետքարտուղարությունն այստեղ՝ Մ. Նահանգներում, Կոնգրեսին ստիպում է չեղյալ համարել կառավարական թիվ 907 հայտնի որոշումը, որն արգելում է Ադրբեջանին մարդասիրական օժանդակություն հատկացնել, քանի դեռ չի վերացրել Հայաստանի շրջափակումը: Նշենք, որ Կոնգրեսի որոշումը, լավագույն դեպքում, խորհրդանշական պետք է համարել, քանի որ առանց այն էլ ոչ կառավարական կազմակերպությունների միջոցով Մ. Նահանգներն արդեն իսկ ավելի քան 300 միլիոն դոլարի մարդասիրական օժանդակություն է ցուցաբերել ադրբեջանցի «փախստականներին»:

Տես ➧ էջ 3

«Հաջորդ քայլը կանի հանրապետության նախագահը»

Ասաց Էդ. Սանդոյանը քվեարկության ձախողումից հետո

«Հաստատագրված վճարների մասին» կարեւորագույն օրենքի նախագծի քվեարկությունը միտումնավոր ձախողվեց ԱԺ ՀՀՇ-ական ուժերի կողմից՝ դասական ձեւակերպմամբ. «ԱԺ կանոնակարգը պետք է պահպանել»: Նախորդ օրը, ինչպես արձանագրեց փոխխոսնակ Ալբերտ Բազեյանը, դահլիճում նստած պատգամավորները չմասնակցեցին քվեարկությանը, արդյունքում օրենքի նախագիծը չհավաքեց անհրաժեշտ ձայներ: Այսպիսով խանութները, հանրային սննդի կետերը (հիմա՝ ռեստորաններն ու զվարճանքի այլ վայրերը), հայտնի խոշոր տոնավաճառներն ու բենզին իրացնողները կշարունակեն միայնակ տնօրինել իրենց գերշահույթները: ԱԺ-ն մերժեց նրանց հաստատագրված վճարներով հարկելու կառավարության նախաձեռնությունը: «Ազգ»-ը ընդմիջմանը դիմեց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար էդ. Սանդոյանին՝ քվեարկության ընթացքը եւ կառավարության հետագա քայլերը պարզաբանելու առաջարկով: Նախարարն ամուր նյարդեր եւ հումորի զգացում ուներ.

- Նայե՛ք Վահագն Խաչատրյանի դեմքի արտահայտությանը (այն անկրկնելի էր - Ն. Դ.), մյուսների՝ Արշակ Սադոյանի, Շահեն Պետրոսյանի... ինքներդ կհասկանաք: Ըստ էության ոչ մի առարկություն չհնչեց: Միակ առարկությունը փոքր բիզնեսն էր, կրպակները, եւ մենք անմիջապես համաձայնեցինք հանել այդ կետը: Մենք պատրաստ ենք ճկուն լինել: Ընդ որում պատգամավորների կողմից ոչ թե վիճարկվեցին օրենքը կամ օրենքի առանձին դրույթները, այլ ձախողվեց քվեարկությունը: Պատգամավորն ասում է, թե իր հիմնական նպատակը ԱԺ կանոնակարգն է, ավելի քիչ հարկատուների բեռը թեթեւացնելը: Իսկ հաջորդ քայլը... հաջորդ քայլը կանի հանրապետության նախագահը:

Հ. Գ. Էդ. Սանդոյանը, ըստ ամենայնի, նկատի ուներ ԱԺ արտահերթ նոր նստաշրջանի հրավիրումը նախագահի կողմից, թեեւ կանխատեսելի է նաեւ ավելի վճռական քայլերի հնարավորություն:

Ն. Դ.

ՀՀ պատվիրակությունը Լիբանանում

Հուլիսի 1-ին կառավարության պատվիրակությունը Շահեն Կարամանուկյանի գլխավորությամբ մեկնեց Լիբանան: Պատվիրակության կազմում են կրթության եւ գիտության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը, քաղաքացիական ավիացիայի վարչության պետ Վաղարշակ Մնացականյանը, կառավարության աշխատակազմի արտաքին կապերի վարչության պետ Վասիլի Ղազարյանը, պաշտոնատար այլ անձինք: Նախատեսված են հանդիպումներ միջկառավարական հանձնաժողովի լիբանանյան կողմի անդամների հետ: Քննարկվելու են երկու երկրների միջեւ ստորագրված համաձայնագրերի իրագործման ընթացքը եւ արդյունավետության բարձրացման հեռանկարները: Այցելության հիմնական նպատակներից է սեպտեմբերին վարչապետ Արմեն Դարբինյանի այցելության նախապատրաստումը: Պատվիրակությունը հանդիպումներ կունենա Արամ Ա կաթողիկոսի, Հայ կաթողիկե պատրիարք Հովհաննես Պետրոս 18-րդի, Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի երկրների Հայ ավետարանական եկեղեցիների միության նախագահ վերապատվելի Հովհաննես Գարճյանի հետ: Հուլիսի 2-ին պատվիրակությունը կընդունի Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին

Ռումինիայի նախագահը վաղը կայցելի Հայաստան

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒԼԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հուլիսի 3-ին, պաշտոնական երկօրյա այցով Հայաստան է ժամանելու Ռումինիայի նախագահ Էմիլ Կոնստանտինեսկուն: Հայ-ռումինական բանակցությունների արդյունքում երկու երկրների նախագահները համատեղ հայտարարություն կընդունեն:

Ռումինիայի նախագահը կհանդիպի նաեւ ԱԺ նախագահի հետ: Հանդիպմանը կմասնակցեն ԱԺ փոխնախագահները, մշտական հանձնաժողովների նախագահները, խմբակցությունների ներկայացուցիչներ:

Էմիլ Կոնստանտինեսկուն կայցելի Մեծ եղեռնի հուշահամալիր, ծաղկեմատույցի արարողությամբ հարգանքի տուրք կմատուցի անմեղ զոհերի հիշատակին, կծանոթանա Հայոց ցեղասպանության թանգարանի ցուցանմուշներին: Ռումինիայի նախագահը կլինի նաեւ Մատենադարանում, Սեւանա լճի տեսարժան վայրերում:

Մեկնելուց առաջ Է. Կոնստանտինեսկուն կայցելի Ս. Էջմիածին

ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒՄ

Թուրքիան ռազմաարդյունաբերական համալիրի զարգացման նոր ռազմավարություն է մշակել

ԱՆԿԱՐԱ, 1 ՀՈՒԼԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Թուրքիան ռազմաարդյունաբերական համալիրի զարգացման նոր ռազմավարություն է մշակել, որը կողմնորոշված է զինված ուժերի արդիականացման 30-ամյա ծրագրի իրագործմանը: Նրանով նախատեսվում է 150 միլիարդ դոլարի զենք ու մարտական տեխնիկա գնել:

Նախարարների կաբինետի հավանությանն արժանացած փաստաթղթի համաձայն, որը վերնագրված է «Թուրքիայի քաղաքականությունը եւ պաշտպանական արդյունաբերության ռազմավարությունը», հաղորդել է «Ենի յուզյիլ» լրագիրը, իշխանությունները բանակի կարիքները տեղական շուկայում զենքի գնումների եւ դրա արտադրողներին ըստ ամենայնի խրախուսելու հաշվին առավելագույնս բավարարելու գիծ կվարեն: Ծրագրով նաեւ նախատեսվում է վերակառուցել ռազմաարդյունաբերական համալիրը, այն կողմնորոշել դեպի արտահանություն, հաշվեկշռված քաղաքականություն վարել «բարեկամ եւ դաշնակից» երկրների նկատմամբ:

Զենքի գնումների հետ մեկտեղ Թուրքիան մտադիր է մի շարք խոշոր ծրագրեր իրագործել արտասահմանյան գործընկերների հետ համատեղ: Մասնավորապես դրանց թվին է պատկանում նոր սերնդի 145 մարտական ուղղաթիռների արտադրության նախագիծը, որը գնահատվել է 3,5 միլիարդ դոլար:

Թուրքիան նաեւ նախատեսում է իրացնել երրորդ սերնդի 1000 տանկերի համատեղ արտադրման նախագիծ, որը գնահատվում է 5 միլիարդ դոլար:

Բացի այդ, Անկարան մտադիր է գնել «ԱՎԱՔՍ» տիպի հեռավոր ռադիոտեղորոշման եւ հայտնաբերման չորս ինքնաթիռ 850 միլիոն դոլար գումարի, 5 ֆրեգատ (2,5 միլիարդ), 6 սուզանավ (1,8 միլիարդ), առափնյա պահպանության 12 պարեկային կատեր (700 միլիոն), կրակի կառավարումը վերահսկող թիրախները «հասող» համակարգեր (500 միլիոն): Թուրքական կողմը ի թիվս այլ ձեռնարկումների նախատեսում է «Եվրոկոպտեր» ֆրանս-գերմանական կոնցեռնի հետ համատեղ թողարկել «Պումա» մակնիշի 30 ուղղաթիռ 500 միլիոն դոլար գումարի, ինչպես նաեւ 3000 զրահամեքենա: Այդ նախագիծը գնահատվում է 2 միլիարդ դոլար:

«Ռաֆայել» իսրայելական ընկերության հետ կնքված գործարքի շրջանակներում Թուրքիան մտադիր է կազմակերպել «օդ-օդ» կարգի «Փոպայ-2» (թռիչքի հեռավորությունը 150 կմ) եւ «Փոպայ-1» (200 կմ) հրթիռների արտադրությունը: Դրանցով հանդերձվելու են F-16 եւ F-4 ռմբակոծիչ կործանիչներ: Բացի այդ, Թուրքիան սկսել է նախապատրաստվել «Հեքլեր ընդ Քոհ» բրիտանական ընկերության հետ համատեղ 5,56 մմ տրամաչափի (ՆԱՏՕ-ի ստանդարտներով) ինքնաձիգ հրացանների համատեղ արտադրությանը:

Սպառազինությունների գնումների եւ համատեղ արտադրության համար նախատեսվող 150 միլիարդ դոլարից 65 միլիարդը կհատկացվի ռազմաօդային ուժերի, 60-ը՝ ցամաքային զորքերի եւ 25-ը՝ ռազմածովային ուժերի կարիքների համար

digitised by A.R.A.R.@

Ա՛Ժ պետական-իրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը թեժ ելույթից եւ բանավեճից հետո հետմիջօրեին արձանագրեց ԱԺ-ի կողմից դատաիրավական բարեփոխումների օրենսդրական Ռուբիկոնն անցնելը: Հուլիսի 1-ին ՀՀ օրենսդիր մարմինը, համաձայն Սահմանադրության տառի եւ ոգու, ավարտեց դատաիրավական բարեփոխումների վերջին օրենսդրական փաթեթի

ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ

Դատաիրավական բարեփոխումների Ռուբիկոնը մի կերպ անցեք

Օ՜ քաղաքական հավակնություններ եւ անիրավական շահարկումներ

ընդունումը՝ «ՀՀ դատախազության մասին», «ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի» ընդհանուր եւ հատուկ մասեր, «Դատաիրավական բարեփոխումների անցումային ժամանակաշրջանում ՀՀ դատական համակարգի գործունեության մասին»: Նախատեսված է վեցամսյա անցումային ժամանակաշրջան, հընթացս որի դատական եւ իրավապահ մարմինների մասնագետները կծանոթանան նոր օրենքներին, իսկ օրենքները կանցնեն փորձաշրջան: «Մենք հեռու ենք այն մտքից, թե ընդունված օրենքները վերջնական են եւ կատարյալ: Օրենքները դոգմա չեն», ի մի բերեց Արթուր Բաղդասարյանը: Վեցամսյա փորձաշրջանի ընթացքում կընդունվեն դատաիրավական բարեփոխումները վերջնականապես ամրակայող մի շարք այլ օրենքներ օպերատիվ հետախուզական ծառայության, ոստիկանության, քաղաքացիական ծառայության, նոտարիատի մասին, քրեական օրենսգիրքը եւ քրեակատարողականը:

«Արդարությունը հաղթեց, որովհետեւ կա կատարված աշխատանք, եւ դատաիրավական բարեփոխումների նախագծերը ընդունվեցին, թեեւ շատ պատգամավորներ ամեն կերպ փորձեցին խանգարել, որպեսզի այդ օրենքները չընդունվեն», պարզաբանեց պետաիրավականի նախագահը: Չորեքշաբթի, երբ քննարկում էին օրենքի այս նախագծերը, ԱԺ դահլիճում 3-4 պատգամավոր էր նստած, իսկ արտահերթ նիստին նախորդել էր եռամյա մի ժամանակ, որը բոլոր պատգամավորներին լիովին հնարավորություն էր տալիս գոնե գեթ առաջարկություն ներկայացնելու այդ օրենքներից որեւէ մեկի վերաբերյալ կամ նվազագույնը գոնե կարդալու այդ օրենքները»: Ի հեճուկս աշխատանքային տրամաբանության «Հանրապետություն», «Հայրենիք» եւ հարող պատգամավորներն առաջնորդվեցին քաղաքական տրամաբանությամբ՝ տապալել քվեարկությունը: Ամենափութաջանն էր Շահեն Պետրոսյանը եւ տեղից նրան երկրորդող Վաչագան Հարոյանը, որոնք պնդում էին, թե դատախազության մասին նոր օրենքով հայաստանյան յուրաքանչյուր քաղաքացու դեմ կարող են «գործ սարքել»: «Դատախազության մասին» քր. դատ. օր.-ի հատուկ եւ ընդհանուր մասերը վավերացվեցին ընդամենը 2 ձայնի առավելությամբ՝ 72 կողմ:

Արթուր Բաղդասարյանի եզրափակիչ ճեպազրույցում, ի պատասխան մեր հարցի նշվեց, թե հուլիսի 10-12-ը արդեն կդադարեցվեն Գերագույն դատարանի անդամների լիազորությունները, եւ կստեղծվի անցումային ժամանակաշրջանի վճռաբեկ դատարան, որը կունենա նախագահ եւ 4 պալատ՝ քաղաքացիական, տնտեսական, քրեական եւ զինվորական գործերի: Անցումային վճռաբեկ դատարանի 13 դատավորներին կնշանակի հանրապետության նախագահը ցմահ: Մնացյալ ցկյանս դատավորները կնշանակվեն հունվարից: Գերագույն դատարանի այն անդամները, որոնք կդադարեցնեն իրենց լիազորությունները, իրավասու են զբաղվելու տեսական, օրինաստեղծ աշխատանքով: Հայաստանում կազմավորվելու է բարձրագույն իրավաբանական որակավորման հանձնաժողով, ուր հարցազրույցների միջոցով կճշտվեն մասնագետների անհրաժեշտ եւ բավարար գիտելիքները: Պետբյուջեն խոստանում է 1999 թ. վայելուչ աշխատավարձ դատավորներին (500 դոլարի պարագծում): «Հակառակ դեպքում կոռումպացված դատական համակարգից մենք անցում չենք անի», եզրակացրեց Ա. Բաղդասարյանը: Համաշխարհային բանկն իր կողմից 10 մլն դոլարի երկարատեւ անտոկոս վարկ է առաջարկում դատարանների շենքերի վերանորոգման եւ համակարգիչների ներդրման համար:

Ն. ԳԻԼԵԱՐՅԱՆ

«Ցեղասպանությունը պետք է ճանաչի ոչ միայն Ֆրանսիան, այլեւ ողջ միջազգային հանրությունը»

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ ընդունեց Ֆրանսիայի Սենատի պատվիրակությանը՝ Ֆրանսիա-Հայաստան բարեկամության խմբի նախագահ Ժակ Ուդենի գլխավորությամբ:

«Սա խմբի առաջին պաշտոնական այցն է Հայաստան, որը երբեք վերջինը չի լինի», ասաց պարոն Ուդենը, նշելով, որ իրենք բավական տպավորված են Հայաստանից: Նա նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին հանձնեց Ֆրանսիայի Սենատի նախագահ Ռենե Մոնորիի ուղերձը:

Սենատորները նպատակ ունեն կանոնավոր դարձնել հայ խորհրդարանականների հետ հանդիպումները, խթանել միջխորհրդարանական բարեկամական կապերը, ինչպես նաեւ օժանդակել հայ-ֆրանսիական տնտեսական հարաբերությունների ընդլայնմանը: Այդ իսկ նպատակով խմբի հետ Հայաստան են ժամանել ֆրանսիական մի շարք խոշոր ընկերությունների ներկայացուցիչներ:

«Ֆրանսիան Հայաստանի համար ռազմավարական գործընկեր է, եւ մենք շահագրգռված ենք խորացնելու եւ ընդլայնելու երկկողմ կապերի շրջանակը», ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը: Դիմելով ֆրանսիացի գործարարներին, նախագահը նշեց, որ Հայաստանում ստեղծվում են բոլոր պայմանները նորմալ բիզնեսի համար, բավական արագ տեմպերով են ընթանում տնտեսական բարեփոխումները, շարունակվում է տնտեսության ազատականացումը, ձեւավորվում է ապահովագրական ոլորտը: Նա հրավիրեց գործարարներին ավելի ակտիվ մասնակցություն ունենալ տարբեր ներդրումային ծրագրերի:

Գործարարներն իրենց նկատառումները ներկայացրին տնտեսության տարբեր ոլորտներում, մասնավորապես ջրամատակարարում, էներգետիկա, բանկային համակարգ, համագործակցությունն ընդլայնելու հեռանկարների վերաբերյալ: Ֆրանսիա-Հայաստան բարեկամության խմբի նախագահը Ռոբերտ Քոչարյանին հանձնեց «Ֆրանս դ'Գազ» ընկերության նախագահի նամակը:

Զրուցակիցներն անդրադարձան վերջերս Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւի ընդունմանը: Պարոն Ուդենը շեշտեց, որ ցեղասպանության փաստը պետք է դատապարտվի ոչ միայն Ֆրանսիայի, այլեւ ողջ միջազգային հանրության կողմից: Ռոբերտ Քոչարյանն ընդգծեց, որ հայ ժողովրդին առաջնորդում է ոչ թե վրեժխնդրությունն, այլ անցյալի ճիշտ գնահատումը, որը թույլ կտա կանխել նման ոճիրները: «Ես համոզված եմ, որ ցեղասպանության ճանաչումը կծառայի տարածաշրջանում կայունության եւ խաղաղության հաստատմանը», ավելացրեց նա:

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Շիրակ. Տարերքի պատճառած վնասը՝ 1,3 մլրդ դրամից ավելի

«Ազգը» տեղեկացել է անցած ուրբաթ երեկոյան Շիրակի մարզի Արթիկի ու Անիի տարածաշրջաններում տեղացած ուժեղ կարկուտի եւ քամու մասին, որոնք մեծ վնաս են պատճառել ինչպես բնակելի տներին, շենքերին ու շինություններին, այնպես էլ գյուղատնտեսությանը, էներգետիկ եւ կապի համակարգերին: Հատուկ ստեղծված մարզային հանձնաժողովը, ավարտելով տեղերում 4-օրյա մանրակրկիտ ուսումնասիրությունը, տարերային աղետի պատճառած ընդհանուր նյութական վնասը գնահատել է 1 մլրդ 313 մլն 780 հազար դրամ: Տարերքից տուժել են 18 բնակավայրեր, այդ թվում Արթիկ եւ Մարալիկ քաղաքները: Ամենամեծ վնասը՝ 1 մլրդ 118 մլն դրամ, կրել է գյուղատնտեսությունը:

1159 հա հացահատիկի ցանքատարածություն վնասվել է 50, իսկ 4349 հա՝ 51-100 տոկոսի չափով: Մեծ վնաս է հասցվել նաեւ պտղատու այգիներին, կարտոֆիլի արտերին, բազմամյա խոտաբույսերին եւ բանջարեղենի ցանքադաշտերին:

Ենթաշրջանի քաղաքաշինությանը պատճառված նյութական վնասը հասնում է 165,7 մլն դրամի: Այստեղ ամենից շատ տուժել է Պեմզաշեն գյուղը՝ կրելով 52,5 մլն դրամի վնաս: Արթիկ քաղաքում կազմել է մոտ 40,5, իսկ Մարալիկի ու Անիի ամբողջ նախկին վարչատարածաշրջանում՝ 69,7 մլն դրամ:

Այս եւ մյուս տվյալները տրամադրվել են հանրապետական հանձնաժողովին կառավարության քննարկմանը ներկայացնելու: Տեղերում կատարվում են նաեւ շենքերի ու շինությունների նորոգման նախնական աշխատանքներ: Ըստ հավաստիացումների, արդեն վերականգնված է տուժած բոլոր բնակավայրերի էներգամատակարարումը:

ԳԵՂԱՄ [illegible]

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ի՞նչ եղավ պետական մտածողության ջատագովներին

Սկիզբը էջ 1

ԱԺ-ն բարի կամք դրսեւորեց՝ առաջին ընթերցմամբ վավերացնելով ակցիզային հարկի օրենքի բարեփոխումը, որը նշանակում է ներմուծվող ավտոմեքենաների ազատում 15 տոկոս ակցիզային դրույքաչափից, շահութահարկի եւ եկամտահարկի մասին օրենքների ազատականացումը: Վավերացվեց նաեւ Հայաստան-Լիբանան բարեկամության եւ համագործակցության պայմանագիրը:

Եկամտահարկի մասին օրենքում կատարված լրացման համաձայն՝ ֆիզիկական անձանց կողմից բնակշինարարության համար ստացված նպատակային վարկերն այսուհետ կդիտվեն իբրեւ ծախս եւ չեն հարկվի եկամտահարկով: Արմեն Եղիազարյանն արձանագրեց, թե սա անհրաժեշտ, բայց ոչ բավարար պայման է հատկապես աղետի գոտում շինարարությունը խթանելու:

Ոչ թե եկամտահարկ, այլ աշխատավարձահարկ

Արմեն Եղիազարյանն անկեղծ էր: Մինչ այսօր կառավարությունը չի մշակել եկամտահարկի ներդրման գործուն ծրագիր, եւ հավաքվում է ընդամենը աշխատավարձահարկ: Ելքը միակն է՝ պահանջել եկամուտների եւ ծախսերի հայտարարագրում: Ռուսաստանը դա սկսել է պետական պաշտոնյաներից, արժե հետեւել նրանց օրինակին: Զարգացած երկրներում եկամտահարկի ծավալը ընդհանուր հարկային մուտքերում շուրջ 25 տոկոս է, մեզ մոտ ընդամենը 5 տոկոս է եւ տարեցտարի նվազում է:

Շահութահարկի օրենքի բարեփոխումը եւս առաջադիմական էր: Խթանելու համար Հայաստանում արտադրական ձեռնարկությունների կապիտալիզացիան եւ տեխնոլոգիական արդիականացումը՝ առաջարկվում է նվազեցնել ամորտիզացիայի ժամկետները, այսինքն ձեռնարկությունները հնարավորություն են ստանում ստացված շահույթի էական մասը ուղղել հաշվողական, համակարգչային տեխնիկայի, հոսքագծերի եւ ավտոմատ համակարգերի ձեռքբերմանը, այդ գումարները ձեւակերպվում են իբրեւ ծախսեր եւ դուրս կբերվեն շահույթից: Շահութահարկի արտոնությունը նաեւ շենքերի գծով տարածվում է աղետի գոտու վրա. պատգամավոր Վիկտոր Դալլաքյանն առաջարկեց ընդլայնել տեսադաշտը եւ նույն սկզբունքը կիրառել սահմանամերձ շրջաններում: Թե աղետի գոտու, թե սահմանամերձ շրջանների շենքերն ու շինությունները, ինչպես նաեւ արտադրական կարողությունները վերազինման լուրջ կարիք ունեն եւ ամորտիզացիոն մասնահանումների նկատելի նվազեցումը՝ 20-ից մինչեւ 1 տարի, կհանգեցնի ողջ Հայաստանի տարածքում նոր տեխնոլոգիաների, ինչպես նաեւ գյուղատնտեսության մեջ կապիտալ ներդրումներ կատարելուն: Բացի այդ, կառավարությունը պատրաստ է շահագրգռել տնտեսավարողներին ազնիվ հաշվապահական հաշվառում կատարելու, եթե հարկատուն անձամբ հայտնաբերում է իր կողմից նախորդ տարիներին հաշվարկներում կատարված սխալներ, որոնք հանգեցրել են հանիրավի տուգանքների, ապա այդ գումարները վերադարձվում են: Օրենքի այս կետը կռվան կդառնա Հայաստանում քաղաքակիրթ աուդիտորական գործունեության ծավալմանը:

Օրենք կամ Թումանյանների, կամ Սուքիասյանների համար

Արտահերթ նստաշրջանն ակներեւ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Էդվարդ Սանդոյանինն էր ու Արմեն Եղիազարյանինը: Էդ. Սանդոյանը 12 անգամ բարձրացավ եւ իջավ խորհրդարանական ամբիոն՝ հորդորելու կամակոր ԱԺ-ին՝ ընդունելու հարկային ազատականացումները: Բայց կամակոր խորհրդարանը ականջալուր չէր: Եզրափակիչ համազարկն ուղղվեց մաքսատուրքի դրույքաչափերի մասին օրենքի դեմ: «Հայրենիք» պատգամավորական խմբի բոլոր անդամները, բացառյալ Էդ. Եգորյանի, «պսակազերծեցին» օրենսդրական նախաձեռնության հեղինակ Արմեն Եղիազարյանին եւ Էդ. Սանդոյանին: Եթե մինչ այդ բոլորը միակամ պնդում էին հայրենական արտադրողների շահերի պաշտպանությունը եւ քաոսային ներմուծման դեմ օրենքներով պայքարելու մասին, ապա երեկ, երբ Արմեն Եղիազարյանը եւ կառավարությունը պաշտպանեցին մի նախագիծ, որի համաձայն արտադրական հումքի ներմուծումը ազատվում է մաքսատուրքից, Հովիկ Թումանյանը, Պետրոս Մակեյանն անմիջապես հիշեցին, որ Խաչատուր Սուքիասյանը ձեռք է բերել «Պոլիպլաստ» գործարանը: Կա նաեւ Հրանտ Վարդանյանը («Գրանտ տոբակո» ծխախոտի զորեղացող արտադրողն է), ուստի այս օրենքները «պատվիրված են»: Էդ. Սանդոյանը զավեշտով առաջարկեց օրենքն ընդունել լրացուցիչ 4-րդ հոդվածով. «Այս օրենքը տարածվում է բոլորի վրա, բացի Սուքիասյանների ընտանիքից»: ԱԺ-ի համար դժվար է հաղթահարել անհատական մտածողության բարդույթը: Մեզ մոտ կա ոչ թե հայրենական արտադրող եւ օտար ներմուծող, այլ Սուքիասյանների ընտանիք եւ, դիցուք, իրանական պլաստմասի արտադրանք: Այս երկընտրանքում «Հայրենիքը» ընտրեց... իրանցիներին:

Մաքսային խստականությո՞ւն գյումրեցիների նկատմամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Գյումրիի «Շիրակ» օդանավակայանը ներկայումս աշխատում է թերբեռնվածությամբ: Դա առաջին հերթին կապված է ուղեւորահոսքի պակասի հետ, որին հանգեցրել են ԱՊՀ երկրներ կատարվող թռիչքների մաքսային համատարած եւ ընտրանքային ստուգումները: Գյումրեցիները պնդում են, որ իրենց նկատմամբ մաքսային խստականություն է թույլ տրվում. Երեւանի «Զվարթնոց» օդանավակայանում մինչեւ վերջերս նման ստուգումներ չեն կատարվել, եւ շատ ուղեւորներ գերադասում են թռչել ոչ թե Գյումրիից, այլ Երեւանից: Գյումրիում 100 ուղեւորին բաժին է ընկնում մոտ 40 վերստուգող, որի արդյունքում «Շիրակ» օդանավակայանում փոքր ծավալներ են կազմում նաեւ բեռնափոխադրումները:

Ինչպես հայտնեց ՀՀ տրանսպորտի նախարարության փոխադրումների վարչության պետ Հրաչյա Ներսիսյանը, «Շիրակի» հիմնախնդիրը քննարկվել է Հայաստանի տրանսպորտի նախարար Երվանդ Զախարյանի օրեր Գյումրի կատարած այցի ընթացքում:

Ավիացիայի գլխավոր վարչության պետ Վաղարշակ Մնացականյանի հավաստմամբ, ներկայումս նաեւ Երեւանի օդանավակայաններում են անցկացվում մաքսային նման ստուգումներ, եւ այս իմաստով օդանավակայանները հավասար պայմաններում են լինելու:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941 AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՀԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ԱՄՆ ՊԵՏՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դիվանագիտությո՞ւն, թե՞ երկերեսանիություն

Սկիզբը էջ 1

Բայց հարցն ամենևին էլ փախստականներին այդ օժանդակությունից զրկելը չէ: Սպիտակ տունն ու պետքարտուղարությունը կարծես հակասության մեջ լինեն այն հարցում, թե տնտեսական սանկցիաները խոչընդոտում են ամերիկյան կառավարությանը վարելու ճկուն արտաքին քաղաքականություն: Մի կողմից, ժողովրդի ներկայացուցիչ հանդիսացող Մ. Ն.-ի Կոնգրեսի գործադրած սահմանափակումները մերժելի են համարվում՝ որպես խոչընդոտներ, իսկ մյուս կողմից՝ նավթային ընկերությունների ճնշումները՝ ողջունելի, քանի որ որոշակի շահեր են հետապնդում: Մի՞թե սա ժողովրդավարության ճիշտ դրսևորում է:

Այնպես որ, հայերն այս երկրում (Ամերիկայում) դժվարին պայքարի պետք է դուրս գան չեզոքացնելու Կոնգրեսին լոբենլու և նավթային շահերի առաջ տեղի տալու բոլոր ջանքերը:

Հայաստանում Ամերիկայի նոր նշանակված դեսպան Լեմոնը վերջերս նշել է, որ ղարաբաղյան հարցում Մ. Նահանգները շարունակում է ճանաչել և հարգել Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, հանգամանք, որը զրկում է Ղարաբաղի հայերին ինքնորոշման իրավունքից: Միաժամանակ այն նախօրոք պայմանավորում է ցանկացած բանակցության ելքը: Քաջ գիտակցելով, որ Մ. Նահանգները պաշտպանում է իրենց տարածքային ամբողջականությունը, ադրբեջանցիները ոչ մի դրդապատճառ չեն ունենա բանակցելու: Հենց այստեղ է ամերիկյան քաղաքականության հակասությունը: Երբ Կոսովոյի ալբանացիները արժանի են ինքնավարության և անկախության (և նրանց այդ իրավունքը պաշտպանելու համար Մ. Նահանգները նույնիսկ պատրաստ է պատերազմել Բելգրադի կառավարության հետ), ապա Ղարաբաղի հայերն էլ պետք է ունենան միևնույն իրավունքը: Իսկ եթե Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունն այնպիսի վեհ սկզբունք է, որն ամեն գնով պետք է պաշտպանել, ապա այդ սկզբունքը պետք է գործի նաև պաշտպանելու Հարավսլավիայի տարածքային ամբողջականությունը:

Բայց, իհարկե, ծիծաղելիորեն միամիտ կհամարվենք, եթե ընդունենք, որ այդ սկզբունքները որևէ իմաստ չունեն, բացի իրենց բառացի իմաստից: Չէ՞ որ ավելի լայն իմաստով ռազմավարական շահեր կան թաքնված այդ համամարդկային արժեքների ետևում:

Խնդրի էությունն այն է, որ սլավոնների նման Հարավսլավիայի սերբերը համարվում են Ռուսաստանի բնական դաշնակիցներ: Այնպես որ, Հարավսլավիան կարող է որևէ ժամանակ հանդես գալ որպես Ռուսաստանի ռազմավարական փառասիրությունների ջատագով Եվրոպայի կենտրոնում: Այստեղ, հետևապես, գործում է Ռուսաստանի հնարավորությունները սահմանափակելու նախկին սառըպատերազմյան քաղաքականությունը: Հարավսլավիան պետք է մասնատվի, անդամահատվի, որպեսզի Ռուսաստանը Եվրոպայի այդ հատվածում հուսալի հենարան չունենա:

Միևնույն ռազմավարական մտահոգությունները տարածվում են նաև Հայաստանի վրա: Թուրքիայի հնարավոր հարձակման առաջն առնելու նկատառումներով ինչքան էլ մեզ համար անհրաժեշտություն համարվի, Ռուսաստանի ռազմական ներկայությունը Հայաստանում անցանկալի է պետքարտուղարության համար:

Բայց ինչքան Հայաստանն իրեն անապահով զգա թուրքական սպառնալիքների հետևանքով, այնքան ավելի են սերտանալու նրա հարաբերությունները Ռուսաստանի հետ: Վերջերս Յալթայում կայացած Սևծովյան երկրների տնտեսական համագործակցության կոնֆերանսի օրերին Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը Թուրքիայի նախագահ Դեմիրելին հստակորեն հասկացրել է այս կետը, նշելով, որ քանի դեռ Թուրքիան թշնամաբար է վերաբերվելու Հայաստանին, Հայաստանը կառչելու է Ռուսաստանի պաշտպանությունից ու ընկերությունից:

Եթե Մ. Նահանգները դադարի վարել թուրքամետ և ադրբեջանամետ միակողմանի քաղաքականություն, Հայաստանն ավելի ապահով կզգա իրեն որդեգրելու առավել չեզոք և առավել արևմտամետ քաղաքականություն, որն էլ իր հերթին կնպաստի Ամերիկայի շահերին, քանի որ կզրկի Ռուսաստանին տարածաշրջանում ուժեղ հենարան ունենալու հնարավորությունից:

Բայց, ինչպես երևում է, պետքարտուղարությունը պատրաստ է դառնալ նավթային ընկերությունների ձեռքին: Վերջիններս այն աստիճանի են սահմանափակել [illegible] գործունեությունը, որ անտեսվում են նույնիսկ երկրի հեռահար ռազմական շահերը, որոնք վերջին հաշվով կարող են նպաստավոր լինել նաև նավթային ընկերությունների համար:

Նման իրավիճակում ի՞նչ կարող են անել ամերիկահայերը: Նրանք գործելու երկու տարբերակ ունեն. կամ հանձնվել և ոչինչ չանել թողնելով, որ դեպքերը զարգանան իրենց հունով, կամ էլ քաղաքականապես ներգրավվել պայքարի մեջ:

Բայց մենք պետք է իրատես լինենք: Մենք չենք կարող պայքարել նավթային ընկերությունների դեմ: Ոչ էլ կարող ենք պահանջել, որ ամերիկացի գործարարները հրաժարվեն իրենց նավթային և ռազմավարական շահերից:

Սակայն մենք կարող ենք նրբանկատորեն համաձայնեցնել մեր շահերն այստեղ որպես օրինական քաղաքացիներ, ղարաբաղյան ժողովրդի շահերի հետ: Նրանք նույնքան արժանի են ինքնորոշման, ինչքան Կոսովոյի ալբանացիները: Իրականում տարածքային շահադիտական նպատակներից ելնելով, Ալիևն իր ձեռքում որպես պատանդ է պահում ինչպես ամերիկյան դիվանագիտությունը, այնպես էլ նավթային շահերը: Իր նավթը դեպի Արևմուտք հոսեցնելու համար Ալիևն ամենևին էլ Ղարաբաղի կարիքը չունի: Եվ ինչքան երկար տևի հակամարտության այս ոչ-ոքի դրությունը, այնքան հետաձգվելու է նավթի արտահանումն Արևմուտք: Այնպես որ, շուտափույթ լուծումը բոլոր կողմերի համար էլ ձեռնտու է: Ղարաբաղի ժողովուրդը կկարողանա խաղաղ և ապահով ապրել, իսկ Ամերիկան կկարողանա հանգիստ գրպանել նավթի գործարքի գումարները, կեղծավորությունն ու երկերեսանիությունն էլ տեղ չեն գտնի դիվանագիտության մեջ:

ԴԵՏՐՈՅԹ

ՀԱԿԱՀԱՄԱՃԱՐԱԿԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Անելիքները շատ են, միջոցները՝ սակավ

Համաճարակային իրավիճակը... տանելի է

Հայաստանում համաճարակային իրավիճակն ընդհանուր առմամբ բավարար է, սակայն լուրջ խնդիրներ և մտահոգություններ էլ կան, երեկ առողջապահության նախարարությունում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում լրագրողներին հայտնեց հիգիենիկ-հակահամաճարակային ծառայության (ՀՀԾ) պետ Մանվել Մանրիկյանը: Արարատի և Արմավիրի մարզերում (հիմնականում զորացրվածների շրջանում), օրինակ, հայտնաբերվել է մալարիայի 300 դեպք նախորդ տարի արձանագրված 36-ի դիմաց, որ, անշուշտ, անհանգստացնող ցուցանիշ է: Նախարարության կողմից մշակված և առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) հավանությանն արժանացած ծրագիրը, նրա կարծիքով, հնարավորություն կտա մի քանի տարում «սաստել» համաճարակին: Գլուխ է բարձրացրել նաև պարոտիտի (խոզուկի) վարակը (929 դեպք նախորդ տարի գրանցված 385-ի դիմաց): Պատճառը համապատասխան պատվաստանյութ չունենալն է, որ, թերևս, կհաղթահարվի ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի և ԱՀԿ-ի նյութական աջակցությամբ:

Դաժան ԴԱՎ-ի մասին

Հայաստանում ներկայումս ԴԱՎ-ի (սպիդ) 66 արձանագրված վարակակիր, 13 հիվանդ, 7 ԴԱՎ-ի զոհեր «ազդեցությանը» զոհ գնացած հանգուցյալ ունի: Վարակակիրներից 46-ը տղամարդիկ են, 20-ը՝ կանայք, 30-ը՝ թմրամոլներ, 25-ը՝ հոմոսեքսուալիստներ, 11-ի վարակման «մոտիվն» անհայտ է: ԴԱՎ-ի կենտրոնն անգործ չէ, բայց, քանի որ հիվանդությունն անբուժելի է, աշխատում է քարոզչության ճակատում՝ բնակչության սեռական դաստիարակության բարելավման ուղղությամբ: Կրթության և գիտության նախարարությունում մշակված և հաստատված ծրագրի համաձայն այս ուսումնական տարին դպրոցներում, ամենայն հավանականությամբ, կնշանավորվի կյանքի փակ էջերը դպրոցականներին հասանելի դարձնելու խորությամբ: Հարցերից մեկին (ճի՞շտ են անում, որ դպրոցներում պահպանակներ են բաժանում տղաներին) պրն Մանրիկյանը ժխտական պատասխանեց, սադրիչ համարելով այդ ձեռնարկումը:

Փողոցային առևտրի դեմ պայքարը մի գերատեսչության գործ չէ

Ամեն տարվա պես, այս տարվա մայիսին էլ շատ փչացող մթերքների փողոցային առևտուրն արգելելու որոշում է կայացվել և ուղարկվել տարածքային կառավարման նախարարին: Վերջինս համապատասխան ցուցում է իջեցրել մարզպետարաններին և Երևանի քաղաքապետին, սակայն փողոցային առուվաճառքը շարունակվում է: Իրավաբանական անձանց դեպքում տուգանքների, դատախազական մարմիններում գործեր հարուցելու միջոցով ինչ-որ բան դեռ կարելի է անել, բայց անհայտ, առանց թույլտվության գործող անհատների հետ պայքարելը դժվար է (ծառայության աշխատակիցները երբեմն քիչ է մնում ծեծկռտուքների մեջ ներքաշվեն): Սա միայն ՀՀԾ լուծելու խնդիրը չէ, անհրաժեշտ է մարզպետարանների գործուն աջակցությունը:

Կանայք, խուսափեք պահածոներ պատրաստելուց

Սխալ տեխնոլոգիայով պատրաստված, բավարար ջերմային մշակում չանցած պահածոները հղի են բոտուլիզմի վտանգով, ուստի պրն Մանրիկյանն, առիթից օգտվելով, կոչ արեց Հայաստանի կանանց՝ հնարավորության սահմաններում զերծ մնալ պահածոյացումից, հակառակ դեպքում պատրաստել այնպիսի պահածոներ, որոնք օգտագործելուց առաջ կարելի է ջերմային մշակման ենթարկել: Սա այն դեպքն է, երբ զգուշությունը ոչ միայն ավելորդ չէ, այլև՝ պարտադիր:

Սննդամթերքի որակը վերահսկվում է

ՀՀԾ-ի կողմից ֆիզիկա-քիմիական հետազոտությունների ենթարկված սննդամթերքի 1019 տեսակից սանիտարահիգիենիկ նորմերից շեղումներ են արձանագրվել 5,9 տոկոսի դեպքում, իսկ մանրէաբանական հետազոտությունների արդյունքներով անորակ է ճանաչվել 10629 ուսումնասիրված սննդատեսակների 9,5 տոկոսը, ինչը վկայում է վերոհիշյալ նորմերի էական խախտումների մասին: Այդ առնչությամբ վարչական միջոցառումներ են կիրառվել 2426 պատասխանատու անձանց նկատմամբ, 156 գործ հանձնվել է դատախազական մարմիններին, 776 անձի օբյեկտների գործունեությունն արգելվել է: Պրն Մանրիկյանն անդրադարձավ նաև բնակելի շենքերի նկուղներում քիմմաքրման կետերի, հացի արտադրամասերի և այլ օբյեկտների գործունեությունն արգելելու «վերջերս մամուլում աղմուկ հանած» խնդրին: Արգելքի հեղինակը քաղաքաշինության նախարարությունն է, պատճառաբանությունը՝ շինարարական նորմերի խախտումը: Պրն Մանրիկյանի կարծիքով, եթե արտադրությունը վնասակար չէ աղմուկի, օդի աղտոտման տեսակետից, ապա նկուղային արտադրամասերի աշխատանքը կարելի է արտոնել:

Ջրամբարներում լողանալն, ինչպես միշտ, հակացուցված է

Քանի որ բացօթյա ջրավազաններում լողանալու սեզոնն սկսվել է, այսօր-վաղը որոշում կընդունվի բացօթյա լողն արգելելու վերաբերյալ՝ իբրև մաշկային, աղիքային և այլ հիվանդությունների ուղղակի աղբյուր: Նման ջրամբարներում, ինչպես ցույց են տալիս ստուգումները, առկա է խոլերայի «ոչ վիբրիոներ» հարուցիչը, որ որոշակի պայմաններում կարող է ակտիվանալ և վարակի պատճառ դառնալ: Հետևաբար ծնողները պետք է երեխաներին ետ պահեն [illegible] լողից, մանավանդ, որ գիշերային ժամերին լողավազաններից օգտվում են նաև շները:

Լրագրողների հարցերը շոշափեցին խմելու ջրի որակի և աղացած մսի անորակության, ոջլոտության և առնետների դեմ պայքարի «սուր և ցավոտ» խնդիրները: Առնետների վերաբերյալ, մասնավորապես, ասվեց. դրանք «հետաքրքիր կենդանիներ են, որոնց դեմ պայքարելը դժվար է», քանզի արագ վարժվում են խայծերին կամ վերջիններից խուսափում «միգրացիայի» ճանապարհով: Առնետների դեմ պայքարը պետք է համատարած լինի, այլապես անիմաստ է, և այդ հարցում անհրաժեշտ է բնակչության աջակցությունը, քանի որ կրծողների դեմ պայքարի միջոցների ձեռքբերման հիմնական խոչընդոտը դրամի բացակայությունն է: Այնպես որ, ինչպես բոլոր մնացած, այնպես էլ հակահամաճարակային հսկողության ոլորտում ցանկությունները ու անելիքները շատ են, հնարավորությունները՝ սակավ, ուստի սպասենք ավելի լավ ժամանակների:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Էլեկտրաէներգիայի առք ու վաճառքը միայն պայմանագրով

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ներկայումս Հայաստանում իրականացվում է ՀՀ էներգետիկայի հանձնաժողովի կողմից հաստատված «Էլեկտրաէներգիայի առք ու վաճառքի» մասին էլեկտրամատակարարող ձեռնարկությունների և բնակչության միջև պայմանագրի ստորագրումը:

Ինչպես տեղեկացրին «Նոյյան տապանի» թղթակցին ՀՀ էներգետիկայի նախարարության մամուլի կենտրոնից, վաճառողի և գնորդի փոխհարաբերությունները կանոնակարգվում են էլեկտրական էներգիայից օգտվելու կանոններով, «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքով և ՀՀ օրենսդրությամբ:

Ըստ պայմանագրի, վաճառողը (էլեկտրամատակարարող ձեռնարկությունը) պարտավորվում է գնորդին մատակարարել անընդհատ և տեխնիկական նորմերին ու ստանդարտներին համապատասխան որակի և անհրաժեշտ քանակի էլեկտրաէներգիա, գնորդի համար ապահովել հաշվարկի սարքերի ցուցմունքների տեսանելիությունը և ստուգման հնարավորությունը:

Բացի դրանից, համաձայն սպասարկման պայմանների, վաճառողի էլեկտրասնման աղբյուրից մինչև գնորդի բնակարանի մուտքը բոլոր էլեկտրատեղակայանքների (գծերի, հաշվարկի, պաշտպանիչ և փոխանջատիչ սարքերի) սպասարկումը, շահագործումը, փոխարինումը և նորոգումը կատարվում է վաճառողի կողմից անվճար: Միևնույն ժամանակ պայմանագիրը նախատեսում է, որ վնասված հաշվառման սարքերի փոխարինումը կատարվում է դրանց պատասխանատուի հաշվին, իսկ էլեկտրաէներգիայի ապօրինի օգտագործման համար գնորդը պատասխանատվություն է կրում օրենքով սահմանված կարգով:

Ի լուր լրագրողների

Մամուլի ազգային ակումբը նոր «Հոգևոր Հայաստան» ծրագրի շրջանակներում լրագրողներին հրավիրում է հանդիպման Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արք. Ներսիսյանի հետ: Հանդիպումը կկայանա հուլիսի 2-ին, ժամը 11-ին, ՄԱԱ-ում (Արշակունյաց 2, 10-րդ հարկ):

Հուլիսի 3-ին, ժամը 11-ին, «Սփյուռք» ծրագրի շրջանակներում կկայանա հանդիպում Մոսկվայի «Ապագայ» շաբաթաթերթի խմբագրական խորհրդի անդամ Վահե Քերլի հետ:

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

մարզեր

Բոլորին է հայտնի, թե ինչ արագությամբ են «բազմանում» հասարակական կազմակերպությունները Հայաստանում: Եթե այսպես շարունակվի, մոտ ժամանակներս յուրաքանչյուր ընտանիք կներկայացնի առանձին հասարակական (երբեմն էլ քաղաքական) կազմակերպություն:

Վանաձորում միայն կանանց կազմակերպությունների թիվը հասնում է ութի:

Ամենահինը, իհարկե, **Վանաձորի կանանց քաղաքային խորհուրդն** է, որը հիմնադրվել է 1986-ին եւ որի նախագահն է Մելանյա Միրզոյանը: Տարբեր խավերի Վանաձորի շուրջ 500 կանայք են ընդգրկված կանանց խորհրդի ցուցակներում, չհաշված բազմազավակ 400 ընտանիքների մայրերը:

Վանաձորի **«Տիկնանց օջախ»** միության նախագահն է «Գուգարքի համաբուժարան» ՊՁ-ի տնօրեն Մարինա Սիմոնյանը: Երեւի բժշկուհու մասնագիտությամբ է պայմանավորված, որ միությունը պարբերաբար դեղորայք է տրամադրում, անվճար բուժօգնություն ցույց տալիս զոհված ազատամարտիկների, անապահով ընտանիքների երեխաներին:

Իր գոյության երեք տարվա ընթացքում «Տիկնանց օջախը» բազմաթիվ միջոցառումներ է կազմակերպել կանանց եւ ազգային տոների առթիվ, հետաքրքիր անակնկալներ մատուցելով վանաձորցի կանանց ու երեխաներին:

Միությունն ունի 30 մարդուց բաղկացած համակարգող խորհուրդ, յուրաքանչյուրն զբաղված է տկն Բաբայանը անցած տարի Սանկտ Պետերբուրգում տեղի ունեցած «Բաց հասարակության զարգացման ուղիները» սեմինարում հանդես է եկել «Աղետի գոտու կանայք» զեկուցումով:

- Մենք սեմինարիստներ չենք, ասում է Ս. Բաբայանը, միաժամանակ սոցիոլոգիական եւ այլ հետազոտություններ ենք կատարում տարբեր բնագավառներում եւ կնոջ, եւ տղամարդու դերի վերաբերյալ, ճշտում որոշ օրինաչափություններ: Միջազգային կազմակերպություններին է ներկայացվել մի քանի ծրագիր, սակայն առայժմ գրանտ չենք շահել:

Հուսալով, որ «համալսարանականներն» անպայման գրանտ կշահեն, ավելացնենք, որ հուլիսի 8-ին կկազմակերպվի նրանց հաջորդ սեքաղաք ուղարկված ցուցակներին, այս տարի նախագահական ընտրությունների ժամանակ ԿԸՀ-ն վերջին պահին չի թույլատրել «լիգայականներին» մասնակցել ընտրություններին որպես դիտորդ: Այսինքն նրանք «պարտավոր են» պահպանել թափանցիկությունը «միայն հեռվից», առանց խառնվելու «տղամարդկային» գործերին:

Այսպիսի ժողովրդավարություն, համոզված ենք, չկա աշխարհի որեւէ երկրում, թեպետ մենք հայերս «միլիոնավոր բռակ ենք տվել»:

Շուտով Երեւանում տեղի կունենա լիգայի համաժողովը, որի ժամանակ ավելի կոնկրետ կճշտվեն կազմակերպության անելիքները ոչ միայն ընտրությունների ժամանակ, այլեւ միջընտրական ժամանակահատվածներում:

ՎԱՆԱՁՈՐ

Կանանց կազմակերպություններն աջակցության կարիք ունեն

Նրանց զգալի օժանդակություն ցուցաբերվեց հատկապես երկրաշարժից հետո: Կանանց խորհուրդը չի սահմանափակվում միջազգային տարբեր կազմակերպությունների հասկացված օգնություններով: Ստեղծվել է իրավաբանական խորհրդատվական անվճար ծառայություն, գործում է կանանց ակումբը, որը պարբերաբար միջոցառումներ է կազմակերպում տարբեր տոների առթիվ: Կազմավորվել են խմբակներ, ուր երեխաները ծեռքի աշխատանք եւ հայկական լոռիանոց են ուսանում:

Հիշարժան են անցած տարի լույս տեսած «Կամքով» թերթի 9 համարները, որը մեծապես խթանեց կանանց խորհրդի գործունեությունը:

Մելանյա Միրզոյանը տեղեկացրեց, որ սեպտեմբերից կգործի կին լիդերների դպրոցը, իսկ միջազգային կազմակերպությունների օժանդակությամբ կիրականացվի կանանց տնայնագործության զարգացման ծրագիր, որը որոշ չափով կմեղմի համատարած գործազրկությունը:

«Շամիրամ» հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունը Վանաձորում գործում է 1996 թվականից: «Շամիրամի» ղեկավար Սուսաննա Թովմասյանի հետ զրուցելիս հոգս են ցնդում երեւանյան կազմակերպության տպավորությամբ ունեցած մեր բոլոր պատկերացումները:

Ընտրությունների, քաղաքական բախումների աղմուկը չի խանգարել «Շամիրամին» Վանաձորում կազմակերպել բարեգործական մի շարք միջոցառումներ, օգնել զոհված ազատամարտիկների, սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներին:

«Շամիրամի» նախաձեռնությամբ կազմակերպվել են նաեւ պատանի ստեղծագործողների մրցույթ, ամենամյա գեղեցկության եւ մայրության տոնին նվիրված միջոցառումներ:

Տկն Թովմասյանը ցավով նշեց, որ նախկին 270-ի փոխարեն այսօր կազմակերպությունն ունի ընդամենը 30 անդամ:

- Իշխանությունները միայն ընտրությունների ժամանակ են մեզ հաշվի առնում, ասաց նա, ֆինանսական ծանր վիճակում ենք, սակայն ոչ գործարարներն են օգնում, ոչ էլ «վերեւներում»: Այդ պատճառով էլ մեր շարքերը նոսրանում են:

Իհարկե արժեր իմանալ, թե ում թեկնածությունն է պաշտպանել «Շամիրամը»:

- Ռոբերտ Քոչարյանի, անկեղծորեն խոստովանեց Սուսաննան կոնկրետ գործով:

Մեր զրույցի ժամանակ բժշկուհի Սիմոնյանը նշեց, որ հուլիսի 3-ին տեղի կունենա իրենց հերթական միջոցառումը մանուկների համար:

Հայաստանի գործարար կանանց կոմիտեն ստեղծվել է 1994 թ. Վանաձորում: Կոմիտեի նախագահի Ավետլանա Մինասյանից տեղեկացանք, որ մասնաճյուղեր ունեն Երեւանում, Սպիտակում, Ստեփանավանում, Դիլիջանում, Ալավերդիում եւ Արցախում:

Հայաստանում կոմիտեի անդամների թիվն անցնում է 500-ից, իսկ Վանաձորում 220 է: Գործարար կանայք միջազգային անտարբերության մի շարք կազմակերպությունների միջոցներով հումանիտար օգնություն են բաշխել զոհված ազատամարտիկների եւ սոցիալապես անապահով շուրջ 240 երեխաների: Թեժ լեռում կազմակերպվել է ճամբար 180 դպրոցականների համար, իսկ անցած տարի Սպիտակում եւ Վանաձորում «Եվրասիա» հիմնադրամի միջոցով անց են կացվել բիզնես-սեմինարներ: Կոմիտեն օգնել է գործարար 25 կանանց սկսել իրենց փոքր բիզնեսը:

Գործարար կանայք, միջազգային կազմակերպությունների օժանդակությամբ, ավելի հաճախակի են դարձնելու բիզնես-սեմինարները, դիլերների պատրաստումը, ծրագրված է նաեւ հրատարակել «Գործարար կին» թերթը, որի ֆինանսավորումը շուտով կստացվի:

Հետաքրքրական է, որ գործարար կանայք նաեւ ստեղծագործում են, նրանց գեղանկարչական, կիրառական արվեստի աշխատանքներով ցուցահանդեսներ են բացվել: Մեր զրույցի ժամանակ տկն Մինասյանը կարեւորեց տեսական մարմինների հետ համագործակցության կարեւորությունը, հավաստելով, որ Աժ հաջորդ ընտրություններում իրենք ամեն կերպ պետք է ձգտեն ներկայացուցիչ ունենալ խորհրդարանում:

Համալսարանական կրթությամբ կանանց միջազգային ասոցիացիան 80 տարվա պատմություն ունի:

1994-ին Երեւանում հիմնադրվելուց հետո, անցած տարի ասոցիացիան մասնաճյուղ ունեցավ նաեւ Վանաձորում, որի նախագահն է Սոֆյա Բաբայանը: Կազմակերպությունն առայժմ 40 անդամ ունի, իսկ հիմնական նպատակը կանանց ինտելեկտուալ ներուժը բաց հասարակության կառուցման մեջ օգտագործելն է:

Կազմակերպությունը անց է կացրել մի շարք սեմինարներ, իսկ մինարը:

Կանանց իրավունքների եւ երեխաների շահերի պաշտպանության միության Լոռու մարզի մասնաճյուղը, որը ստեղծվել է երկու տարի առաջ, ղեկավարում է Սիրան Քոչինյանը: Միությունը մարզում ունի 400 անդամ, որից 200-ը Վանաձորում:

Գործունեության ընթացքում միությունը ֆինանսական միջոցներ է հայթայթել անդամալույծ մեկ երեխայի վիրահատության համար (այժմ նա քայլում է), բազմաթիվ այլ երեխաների բուժման համար, կազմում ունենալով իրավաբաններ, պաշտպանում է նաեւ կանանց իրավունքների պաշտպանությամբ հարկ եղած դեպքում դիմելով վերին ատյաններին:

- Մեծ մասամբ հաջողվում է հասնել արդարության, ասում է Ս. Քոչինյանը, մենք չենք անտեսում նաեւ հոգեւորը: Մի քանի անգամ կազմակերպել ենք երիտասարդ մոդելյորների, երեխաների ասեղնագործական, գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսներ: Վերջերս հետաքրքիր միջոցառում կազմակերպեցինք նաեւ Վանաձորի ծերանոցում:

Միության արդյունավետ նախաձեռնություններից էր թիվ 18 դպրոցում «անբարենպաստ» ընտանիքների երեխաների համար կազմակերպված մասնագիտական ուսուցման 6-ամսյա դասընթացը, որն իրականացվել է ՄԱԿ-ի ծրագրով:

Տկն Քոչինյանը խոսեց բազմաթիվ ծրագրերի մասին, որոնք, ցավոք, առայժմ չեն իրականանում ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

- Դեռեւս Մաշինյանի օրոք դիմել ենք մարզպետարան մեզ տեղ հատկացնելու խնդրանքով, սակայն մարզպետների արագ «հերթափոխի» պայմաններում մեր հարցը մնաց չլուծված: Քոչինյանը, հավանաբար, երկար կմնա, հուսով եմ, որ նա մեզ կօգնի, վերջում ասաց նա:

Կին ընտրողների լիգան Երեւանում ստեղծվել է 1996-ի ապրիլին: Վանաձորում գործում է անցած տարվանից, ունի 15 մարդուց բաղկացած խորհուրդ, որի նախագահն է Կարինե Աթոյանը:

Լիգայի նպատակը կանանց ազատ ընտրելու եւ ընտրվելու իրավունքի պաշտպանությունն է, ընտրությունների «թափանցիկությանը» նպաստելը:

Սակայն տկն Աթոյանի հետ զրույցի ժամանակ պարզվեց որ չնայած նախօրոք կազմված եւ մայրա-

Հայ եկեղեցասիրաց տիկնանց պատմամշակութային միությունը Վանաձորում մեկ տարվա պատմություն ունի: Միության նախագահ Մարինե Ղարագյոզյանը համոզված է, որ կիսաջողվի հայկական օջախում ծնված յուրաքանչյուր երեխայի մեջ սերմանել ճշմարիտ քրիստոնեական հավատք, միմյանց սիրելու եւ հանդուրժելու կարողություն:

Միությունը Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի կապակցությամբ միջոցառումներ է կազմակերպել Վանաձորի մի շարք մանկապարտեզներում, բուհերում, նախատեսում է նաեւ ամառային ... :

Կանանց հասարակական կազմակերպությունների առատությունը մարզկենտրոններում գովելի է թեկուզ այնքանով, որ մոտավոր հաշվարկներով վանաձորցի յուրաքանչյուր 10 կնոջից մեկն ընդգրկված է նրանցից որեւէ մեկում: Բացի հումանիտար օգնությունից ու զանազան տոների առթիվ անցկացվող միջոցառումներից, կանանց կազմակերպությունները բարձրացնում են նաեւ «թույլ սեռի» քաղաքացիական ակտիվությունը, նպաստում նրանց իրավունքների պաշտպանությանը:

Սակայն, դրանք արտասահմանյան նույնատիպ կազմակերպությունների ծրագրով հաճախ կազմակերպում են այնպիսի սեմինարներ ու միջոցառումներ, որոնք, մեղմ ասած, կիրառելի չեն այնպիսի հետամնաց եւ աղքատ տեսության քաղաքացու համար, ինչպիսին Հայաստանն է: Ավելի պարզ հոգեբանական-վերլուծական եւ այլ տիպի հետազոտություններին մասնակցելու, դրանք ընկալելու համար կինը, քաղաքացին պետք է ներքուստ պատրաստ լինի հեռանալու սոցիալ-կենցաղային անթիվ հիմնահարցերից, ընդհանուր վիճակով պայմանավորված հոգեկան ճնշվածությունից եւ գոնե ժամանակավորապես «տեղափոխվի» այլ հասարակարգին հատուկ մթնոլորտ: Բնականաբար, դա քչերին է հաջողվում եւ կանանց կազմակերպությունների անդամները հաճախ են հեռանում, երբ նյութական որեւէ օգնություն ստանալու հեռանկար չեն տեսնում այդ կազմակերպություններում:

Այդուհանդերձ, խրախուսելի է, որ լոռեցի կանայք, հաղթահարելով հայ կնոջ մեջ դարերով արմատացած բարդույթները հասարակական ակտիվություն են ցուցաբերում համատարած խավարում իրենց լույսը վառելու ազնիվ ցանկությամբ:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻՔՈՅԱՆ,

ԳՅՈՒՄՐԻ

Հնազանդ խորհրդարանով ու չարչիությամբ հեռու չես գնա

«Քաղաքացիական ֆորումի» հերթական սեմինարի թեման ժողովրդավարությունն էր

Ժողովրդավարական քաղաքացիական կենտրոնի եւ Ֆ. Էբերտի հիմնադրամի կողմից Գյումրիում կազմակերպված հերթական սեմինարին մասնակցեցին հասարակական կազմակերպությունների, մշակույթի ոլորտի, մտավորականների միության ներկայացուցիչներ, լրագրողներ: «Ժողովրդավարության ինստիտուտների զարգացումը Հայաստանում» թեմայով բանախոսեց ԳԱԱ ակադեմիկոս Ռաֆայել Ղազարյանը: Նա նախ տարբերակեց ժողովրդավարության երկու տեսակ եւ նշեց, որ 1988-89 թթ. մենք ունեցանք դրանցից առաջինը՝ հին հունական տիպի դեմոկրատիան, երբ ժողովուրդը հավաքվում եւ իր կամքն էր թելադրում իշխանություններին: 1990-ից, ըստ պրն Ղազարյանի, եկավ ինստիտուցիոնալ դեմոկրատիայի՝ ժողովրդավարության ինստիտուտների կազմավորման ու գործունեության շրջանը: Այս դեպքում ժողովրդի ձեռքին էր ընտրությունների լծակը, եւ նա այդ լծակից, այդ իրական իրավունքից օգտվեց (առաջին անգամ) 1990-ի խորհրդարանական ու 91-ի նախագահական ընտրություններում: Սակայն, ըստ պրն Ղազարյանի, այդ լավ սկսված ժողովրդավարությունը 92-ից աստիճանաբար նահանջեց, որը պայմանավորված էր ինչպես ղարաբաղյան շարժման առաջացրած ոգեւորության ալիքի վրա այդ ընտրություններում կուսակցությունների ընտրությամբ, այնպես էլ հետագա մի շարք այլ հանգամանքներով: Վերլուծելով դրանք եւ հետագա զարգացումները, զեկուցողը մեր նորածին ժողովրդավարությանը մահացու հարված համարեց նախկին վարչակարգի կողմից իր իշխանությունը հավերժացնելու նպատակով մինչեւ 95-ի գարունը խորհրդարանի զգալի մասի հնազանդեցումը, շատ անհաջող ընտրական օրենքի ընդունումն ու «ամորձասված խորհրդարանի» ընտրությունը, նախագահի ավտորիտարիզմը ուժեղացնող Սահմանադրության պարտադրումը, 96-ին ոչ լեգիտիմ նախագահի «ընտրությունը»՝ նաեւ միջազգային ասպարեզում Ղարաբաղի հարցում ունեցած բացասական հետեւանքներով հանդերձ: Իսկ նկատի ունենալով այս ամենի եւ ժողովրդի անտանելի կյանքի հետեւանքով մեծ չափերի հասած հայրենալքումը, դրանում ունեցած դերով նա նախորդ իշխանության ղեկավարներին համեմատեց... Թալեաթի հետ:

Անդրադառնալով ներկա իրավիճակին եւ անցած նախագահական ընտրություններին, բանախոսն այն կարծիքը հայտնեց, թե այս դեպքում ժողովուրդը պետք է ընտրեր չարյաց փոքրագույնը: Վստահություն հայտնելով, որ Ռոբերտ Քոչարյանը գոնե ղարաբաղադավ չի լինի, նա նկատեց, թե ժողովրդավարության հարցում, ներքին կյանքում ցանկալի փոփոխություններ առայժմ չի տեսնում, չհաշված կադրային առանձին հաջող նշանակումները: Որ նախագահ Ռ. Քոչարյանը ներկա խորհրդարանը չի ցրում, պրն Ղազարյանը տեսավ նրա առաջին լուրջ սխալը: Քանի որ, իր կարծիքով, ամեն ինչ պետք է սկսել առողջ խորհրդարանի ստեղծումից, հանրապետության տնտեսական իրավիճակի եւ ժողովրդի վիճակի բարելավումից: Բանախոսն ընդգծեց, որ չարչիության վրա ստեղծված առեւտրական կապիտալը չի կարող հարց լուծել, եւ եթե հիմա չվերակենդանացնենք արտադրությունը, ոչ մի բանում (անգամ ժողովրդավարության հարցում) հաջողություն չենք ունենա:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՄՆ-Իրան. Կարգավորման միտում

Իրանում 1997 թ. մայիսի 23-ին կայացած նախագահական ընտրություններից ի վեր Թեհրան-Վաշինգտոն փոխհարաբերություններում հնարավոր դրական տեղաշարժերի հարցը առավել ցայտուն կերպով քննարկումների առարկա դարձավ: Նախագահ Խաթամին ընտրարշավի ընթացքում եւ առ այսօր ներկայացնելով իր տեսակետներն արտաքին քաղաքականության վերաբերյալ, նշել է, որ կարեւորում է այդ ոլորտում լարվածության վերացումը, բնականոն փոխհարաբերությունների հաստատումը բոլոր երկրների հետ, որոնք ընդունում եւ հարգում են Իրանի անկախությունն ու ինքնիշխանությունը, ինչը կարող է տարածվել նաեւ ԱՄՆ-ի վրա: Միաժամանակ գերապատվությունը տրվեց երկրի արտաքին քաղաքականության ափականացմանը: Հաշվի առնելով Իրանի եւ արաբական աշխարհի միջեւ ընդհանրապես, իսկ Թեհրան-Էր Ռիադ հարաբերությունների ակնհայտ ընդլայնումն ու ամրապնդումը մասնավորապես, կարելի է ասել, որ Իրանի նախագահն արտաքին քաղաքականության ոլորտում լուրջ հաջողություններ է արձանագրել: Ինչ վերաբերում է ԱՄՆ-Իրան փոխհարաբերություններին, ապա նախագահ Խաթամին 1998 թ. հունվարի սկզբին CNN հեռուստաընկերությանը տված իր հայտնի հարցազրույցով կարեւոր քայլ կատարեց այդ ուղղությամբ՝ թերեւս ԱՄՆ-ին փաստի առաջ կանգնեցնելով: Նախագահ Խաթամին ԱՄՆ-ի քաղաքացիներին ուղղված ելույթով կարեւորեց երկու երկրների բնակչության մշակութային փոխհարաբերությունները՝ մատնանշելով Թեհրանի եւ Վաշինգտոնի միջեւ փոխադարձ անվստահության լուրջ պատնեշի առկայությունը, ընդգծեց, որ երկու երկրների միջեւ անլուծելի որեւէ խնդիր չկա: Թվում է, թե հունվարի 30-ին ԱՄՆ նախագահ Քլինթոնի Ռամադանի ավարտի տոնի առթիվ շնորհավորական ուղերձն ի պատասխան Իրանի նախագահի քայլ էր, որով Թեհրան-Վաշինգտոն փոխհարաբերությունների բարելավման ցանկություն էր արտահայտվում: Ապա ի լրումն նշվածի, պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը կարեւորելով երկու երկրների քաղաքացիների փոխայցելությունները, շեշտեց, որ իրանա-ամերիկյան տարաձայնությունները լուծելի են: Սակայն հարկ է նշել, որ Վաշինգտոնը համարժեք քայլով հանդես եկավ շուրջ 6 ամիս հետո՝ հունիսի 17-ի պետքարտուղար Օլբրայթի ելույթով, որը հունիսի 18-ին հաստատվեց նաեւ ԱՄՆ նախագահի կողմից: Պետքարտուղարը նշելով, որ վերջինս պատրաստ է շուրջ 20 տարի ընդմիջումից հետո վերսկսել Թեհրանի հետ խզված հարաբերությունները, ընդգծեց երկկողմ բանակցությունների անհրաժեշտությունը՝ առաջարկելով հստակ քայլեր կատարել այդ ուղղությամբ: Նա միաժամանակ դրական գնահատեց տարածաշրջանում, մասնավորապես Աֆղանստանում, ինչպես նաեւ թմրաբիզնեսի դեմ պայքարում Իրանի արձանագրած հաջողությունները: Նման գնահատականն ԱՄՆ-ի կողմից Իրանի վերաբերյալ աննախադեպ էր: Քաղաքագետները ԱՄՆ պետքարտուղարի ելույթը գնահատում են որպես երկու երկրների փոխհարաբերությունների հարցի շուրջ բանակցություններ սկսելու ուղղությամբ կարեւոր քայլ: Քայլ, որով Վաշինգտոնը թերեւս իր համար ապահովել էր նախաձեռնողի դեր:

ԱՄՆ ազգային անվտանգության խորհրդում նախագահ Քլինթոնի նախկին խորհրդական, պետքարտուղարության Միջին Արեւելքի դեպարտամենտի տնօրեն Մարտին Ինդայկը, որը ընթացիկ տարվա մարտի 8-ին, անդրադառնալով Թեհրան-Վաշինգտոն փոխհարաբերությունների հարցին, շեշտել է դրանցում առկա տարաձայնությունները վերացնելու նպատակով երկկողմ բանակցությունների անհրաժեշտությունը, 1993 թ. մայիսին պաշտոնապես հայտարարեց, որ Վաշինգտոնը Իրանի եւ Իրաքի նկատմամբ իրագործելու է նոր՝ «երկակի սանձահարման» քաղաքականություն: Քաղաքականություն, որի նպատակը, ըստ Վաշինգտոնի, տնտեսական եւ քաղաքական ճնշումների միջոցով Իրանում իշխող վարչակարգը դեպի չափավորականություն մղելն էր, որին ԱՄՆ-ը մեղադրում էր եւ մեղադրում է միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացին դեմ լինելու, ահաբեկչությունը հովանավորելու (1998 թ. ապրիլի 29-ին ԱՄՆ-ը հրապարակեց ահաբեկչությունը հովանավորող երկրների ցուցակը, որում կրկին զետեղված է նաեւ Իրանը) եւ միջուկային ու զանգվածային ոչնչացման այլ տեսակի զենքեր հայթայթելու ուղղությամբ ջանքեր գործադրելու մեջ: ԱՄՆ-ը հիշյալ քաղաքականության շրջանակում 1995 թ. մայիսից Իրանին տնտեսական լիակատար էմբարգոյի ենթարկեց: 1996 թ. օգոստոսից շրջափակումը ուժեղացնելու նպատակով կյանքի կոչեց դ'Ամատոյի օրենքը, որը սահմանափակում էր նաեւ ոչ ամերիկյան ընկերությունների կապիտալ ներդրումներն Իրանում: Չնայած այդ օրենքը միջազգային մակարդակով առարկության արժանացավ, այնուհանդերձ, 1997 թ. Թեհրանի նկատմամբ տնտեսական ճնշումն ուժեղացնելու նպատակով դ'Ամատոյի օրենքով նախատեսված սահմանափակումը կրկնակի դարձրեց: Թեեւ Իրանի տնտեսությունը որոշ չափով տուժեց գործադրված սահմանափակումներից, կրճատվեց այդ երկրում կապիտալ ներդնողների թիվը, այնուհանդերձ, կարելի է ասել, որ Իրանին միջազգային ասպարեզում մեկուսացնելու ձգտումով Վաշինգտոնի ձեռնարկած միջոցառումները հաջողությամբ չպսակվեցին: Ավելին, դ'Ամատոյի օրենքի վերացումը պահանջող Եվրամիության եւ ԱՄՆ նավթային ընկերությունների ճնշման ներքո նախագահ Քլինթոնն այն 1988 թ. մայիսի 23-ին առկախեց, ինչը միաժամանակ գնահատվեց իբրեւ Իրանի նկատմամբ կատարված բարյացակամ քայլ:

«Երկակի սանձահարման» քաղաքականությունը թերեւս ի սկզբանե դատապարտված է անհաջողության, քանզի Իրանում ԱՄՆ ընկերությունների տեղը տարբեր ոլորտներում աստիճանաբար զբաղեցնում էին եւ են եվրոպական եւ ասիական ընկերությունները՝ գործնականում ԱՄՆ-ին զրկելով Իրանի 60 մլն-անոց շուկայից: Իսկ մյուս կողմից, ելնելով իրադարձությունների զարգացման այսօրվա ընթացքից, կարելի է ասել, որ ոչ հեռու ապագայում, ի վերջո ՄԱԿ-ը Իրաքի նկատմամբ սահմանած էմբարգոն վերացնելու է եւ մեծ հավանականությամբ այստեղ ակտիվ գործունեություն կծավալեն եվրոպական, մասնավորապես ֆրանսիական եւ ռուսական ընկերությունները: Իհարկե, եթե Վաշինգտոնին չհաջողվի Սադդամի վարչակարգը փոխարինել ամերիկամետով: Նշենք նաեւ, որ Վաշինգտոնն այս ուղղությամբ որոշ քայլեր արդեն կատարում է. 5 մլն դոլար վերջերս հատկացրել է հակասադդամական ռադիոկայանի ստեղծմանը, իսկ հունիսի 15-ին հայտնի դարձավ նաեւ, որ Վաշինգտոնը եւս 5 մլն է հատկացրել ընդդիմադիր ուժերի հզորացմանը եւ միասնությանը: Այս համատեքստում կարեւոր հանգամանք է նաեւ Իրան-արաբական աշխարհ փոխհարաբերությունների հարաճուն զարգացումն ու ամրապնդումը, ինչի արդյունքում այլեւս անիմաստ է դառնում Իրանին իբրեւ Պարսից ծոցի ավազանի երկրների անվտանգությանը սպառնացող երկիր ներկայացնելը: Ուստի ստեղծված իրավիճակում ԱՄՆ-ը սեփական շահերից ելնելով հարկադրված էր հրաժարվել Իրանի նկատմամբ որդեգրած քաղաքականությունից՝ վերջինիս դիտելով որպես Միջին Արեւելքում ռազմավարական կարեւոր նշանակության երկիր: Մարտին Ինդայկը 1998 թ. ապրիլին այս առնչությամբ նշել է, որ էներգակիրներով հարուստ Իրանը գտնվում է ռազմավարական հույժ կարեւոր մի տարածաշրջանում եւ այստեղի զարգացումների գլխավոր դերակատարներից մեկն է: Եվ եթե ԱՄՆ-ը Իրանի հետ բնականոն հարաբերություններ չհաստատի, ապա Վաշինգտոնին չի հաջողվի նշանակալից դեր խաղալ ռազմավարական առումով կարեւոր այս շրջանում: Թերեւս հենց այս հանգամանքով էր պայմանավորված 1997 թ. երկրորդ կեսից սկսած Վաշինգտոնի իրանյան քաղաքականության ոլորտում փոփոխությունների միտումը, ինչը 1998 թ. ավելի ակտիվ բնույթ կրեց: ԱՄՆ պաշտոնյաներն ու քաղաքագետները տարբեր առիթներով կարեւորել են երկու երկրների միջեւ հարաբերությունների հաստատումը: ԱՄՆ պետքարտուղարության Միջին Արեւելքի դեպարտամենտի տնօրեն Ռիչարդ Մուրֆին՝ 1998 թ. ապրիլի 25-ին «Իրան նյուզ» օրաթերթին տված հարցազրույցում դատապարտելով Իրանի նկատմամբ տնտեսական էմբարգոյի կիրառումը, ընդգծել է, որ պետք է անմիջական բանակցություններ վարելու ելք գտնել: ԱՄՆ մի այլ պաշտոնյա՝ Զբիգնեւ Բժեզինսկին ապրիլի 25-ին նույն օրաթերթին տված հարցազրույցում նշել է, որ Իրանն ու ԱՄՆ-ը Միջին Ասիայում ընդհանուր շահեր ունեն եւ հանուն դրա կողմերը անհրաժեշտաբար պետք է բանակցեն: 1998 թ. հունիսի 4-ին ԱՄՆ կառավարությունը դիմելով աննախադեպ քայլի, հունիսի 3-ին Թեհրանում «Մոջահեդին խալղ» կազմակերպության կողմից կատարված ահաբեկչությունները դատապարտելով՝ ցավակցել է զոհերի հարազատներին:

Թեեւ Վաշինգտոնը Իրանի հետ փոխհարաբերություն հաստատելու ջանքերը պատճառաբանում է Իրանում տեղի ունեցող փոփոխություններով, նախագահ Խաթամիի փոխադարձ ձգտումով, սակայն, ինչպես արդեն նշվեց, նախ այդ ջանքերն ԱՄՆ-ի ազգային շահերով են պայմանավորված, ապա Իրանում նախագահն արտաքին քաղաքականության որոշման ինստիտուտներից լոկ մեկն է. այս [illegible] նում է պահպանողական հակումներով երկրի առաջին դեմքը հանդիսացող այաթոլլահ Ալի Խամենեին, որը Ռամադանի ավարտի տոնի առթիվ իր ելույթում մերժելով ԱՄՆ-ի հետ հավանական բանակցությունները, ընդգծեց. «ԱՄՆ-ի հետ բանակցությունն ավելի վատ է, քան հարաբերությունների հաստատումը»: Այլ կերպ ասած, Իրանի նախագահը, որն այժմ պայքար է մղում պահպանողականների դեմ, որոնք խիստ դեմ են ԱՄՆ-ի փոխհարաբերությունների հաստատմանը, հազիվ թե կարողանա այս ուղղությամբ նախաձեռնող նոր քայլի դիմել: Թեեւ փոխհարաբերությունների հաստատումը բխում է նաեւ Իրանի տնտեսական շահերից, բայց Իրանի իսլամական վարչակարգում երկու թեւերի միջեւ առկա հակասությունները կարգելակեն ԱՄՆ-Իրան փոխհարաբերությունների հաստատումը: Հարկ է նշել, որ ամերիկյան կողմը եւս այս ոլորտում առնչվում է լուրջ խոչընդոտների:

ԱՄՆ-ում արտաքին քաղաքականության հարցը, ինչպես եւ Իրանում, տարբեր ինստիտուտներ են որոշում, որոնց տեսակետներն այս հարցում հակասում են միմյանց: Եթե գործադիր իշխանությունը ձգտում է հնարավորության սահմանում արագացնել Իրանի հետ բանակցման հարցի լուծումը, ապա օրենսդիրները՝ ընդգծված հակաիրանական կեցվածքով խիստ դեմ են Իրանի հետ հարաբերությունների բարելավմանը: Օրենսդիր եւ գործադիր իշխանությունների հակադարձ դիրքորոշումներն այս հարցի վերաբերյալ աստիճանաբար սրում են նրանց հարաբերությունները: ԱՄՆ-Իրան փոխհարաբերությունների հաստատումն անշուշտ կպատնեշեն ԱՄՆ-ում Իսրայելի կողմնակիցները, որոնք խստիվ դեմ են առկա բարելավման միտումներին: Ուստի կարելի է ենթադրել, որ թեեւ Իրան-ԱՄՆ հարաբերությունների կանոնավորման ճանապարհին առկա են երկկողմ զգալի խոչընդոտներ, սակայն դրանք ի վերջո հաջողությամբ են պսակվելու, քանզի դա են պահանջում երկու երկրների, առավելապես ԱՄՆ-ի շահերը Միջին Արեւելքում:

ԷՄՄԱ ԲԵԳԼԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ադրբեջանի նախագահական ընտրությունները՝ հոկտեմբերի 11-ին

ԲԱՔՈՒ, 1 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի նախագահի ընտրությունները կանցկացվեն 1998 թվականի հոկտեմբերի 11-ին: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, այս որոշումն ընդունել է այդ անդրկովկասյան հանրապետության Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Հանձնաժողովը կազմվել է երկրի նախագահի եւ խորհրդարանի կողմից զուգակշռության հիման վրա՝ 12-ական անդամ: ԿԸՀ-ի նիստում հաստատվել է նաեւ Ադրբեջանի պետության ղեկավարի ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման միջոցառումների օրացուցային պլանը:

Ալեքսանդր Լեբեդեւը՝ Թուրքիայում Ռուսաստանի նոր դեսպան

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը իր հրամանագրով Վադիմ Կուզնեցովին ազատել է Թուրքիայի Հանրապետությունում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանի պարտականություններից այլ աշխատանքի անցնելու կապակցությամբ: Այդ երկրում ՌԴ դեսպան է նշանակվել Ալեքսանդր Լեբեդեւը:

Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, այս մասին ասվում է ՌԴ նախագահի մամլո ծառայության հաղորդագրության մեջ:

Շինարարների զանգվածային ցույց Նյու Յորքում

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 1 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի խոշորագույն քաղաքը ցնցված է բողոքի զանգվածային ցույցից, որի նմանը վերջին մի քանի տարվա ընթացքում այստեղ ոչ ոք չի հիշում: Երեքշաբթի առավոտյան Նյու Յորքի կենտրոնը կաթվածահարվել էր շինարարների ցույցից: Նրանք բողոքում էին այն ֆիրմաներին շահավետ պատվերներ տրամադրող քաղաքի իշխանությունների քաղաքականության դեմ, որոնք աշխատեցնում են արհմիությունների մեջ չմիավորված բանվորներին: Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հայտնել են Նյու Յորքի ոստիկանական վարչությունում, բողոքի ցույցի մասնակցել է 35-40 հազար մարդ:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Թմրադեղերն էլ տարբեր են լինում

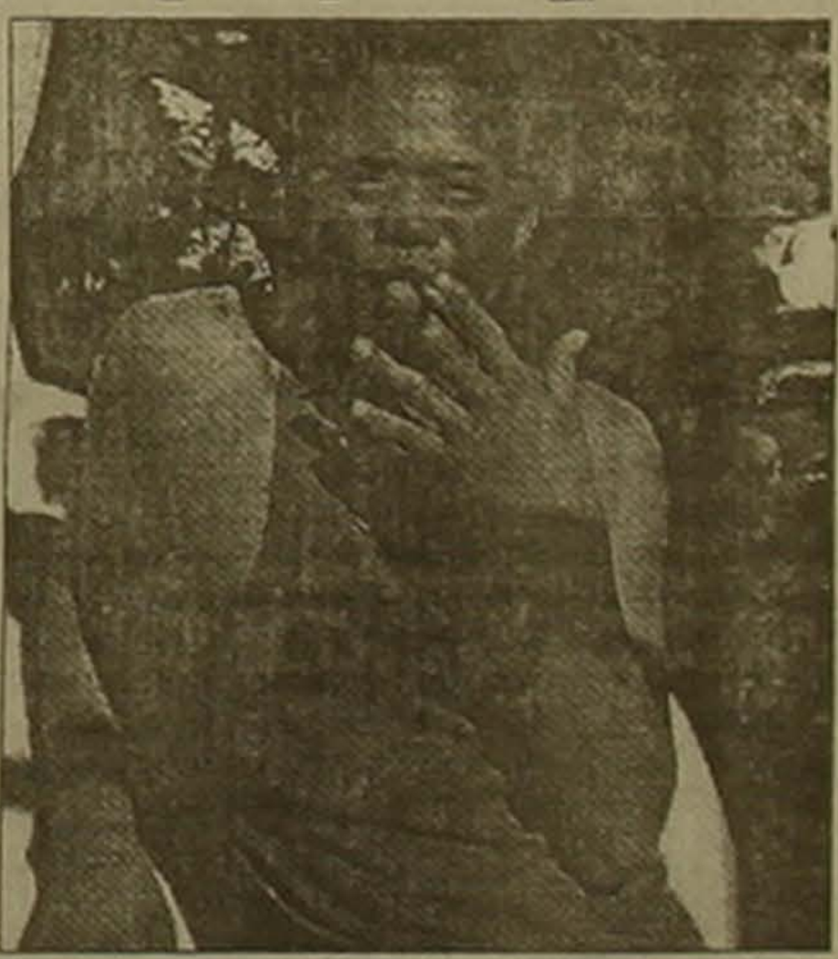

Թմրամոլության վերաբերյալ անդադար կազմվում են տարբեր զեկուցագրեր, որոն[illegible] Ֆրանսիայի օրենսդրությունը չի համապատասխանում տարբեր թմրանյութերի թունավորության աստիճանի ճիշտ գնահատմանը, այլ ավելի շուտ հիմնվում է տնտեսական շահերի եւ մշակութային սովորույթների վրա: Ֆրանսիայի հետազոտական հաստատություններից մեկի հայտնի թմրաբան, պրոֆեսոր Բեռնար Պիեռ Ռոկի ղեկավարությամբ պատրաստված վերջին զեկուցագիրն օրերս հանձնվեց երկրի առողջապահության պետքարտուղար Բեռնար Կուշներին: Զեկուցագրում համեմատվում են տարբեր թմրանյութերի, ինչպես նաեւ ալկոհոլի եւ ծխախոտի ազդեցությունները: Այն եզրակացությունն է արվում, որ մարդու առողջության համար առավելագույն վտանգ են ներկայացնում հերոինը, ալկոհոլը եւ կոկաինը, մինչդեռ հաշիշը տեղ է գտել նվազ վտանգավոր թմրադեղերի ցանկում: 1994 թ. դեկտեմբերին Ֆրանսիայի Բարոյագիտության ազգային կոմիտեն եւս իր հրապարակած զեկուցագրում նույն եզրակացություններին էր հանգել, սակայն դրանից հետո չփոփոխվեց 1970 թ. օրենքը, որը միեւնույն չափանիշներով է մոտենում թմրանյութ սպառողներին եւ թմրադեղի առեւտրականներին: Պրոֆեսոր Բեռնար Պիեռ Ռոկի զեկուցագիրը կարող է օժանդակել հակածխախոտային պայքարի հետեւորդներին եւ հաշիշի սպառման օրինականացման ջատագովներին:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

Տոկիո. Իենի փոխարժեքի բարձրացում է արձանագրվել

ՏՈԿԻՈ, 1 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տոկիոյի արժույթի բորսան այսօր իենի արժեքի կտրուկ բարձրացումով արձագանքեց Ճապոնիայի կառավարության նոր քայլերին, որոնք նպատակամղված են երկրի տնտեսական կացության նորմալացմանը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, ճապոնական դրամական միավորի փոխարժեքը կազմում է դոլարի դիմաց 137,92 իեն այն դեպքում, երբ նախօրյակին բորսան փակվելիս ԱՄՆ-ի դոլարը «կշռում էր» 139,94 իեն:

Ինչպես նշում են փորձագետները, բորսային միջնորդները սկսել են ավելի եռանդագին գնել իեն այն հաղորդումների ազդեցությամբ, որ Ճապոնիայի կառավարությունը նախօրյակին հաստատել է բանկային ընկերությունների սնանկանալու դեպքում ավանդատուներին պաշտպանելու համար պետական «փրկիչ բանկեր» ստեղծելու պլանը

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Նիկոլայ Մաղոյանցի արվեստը. Հեռավոր աստղի լույս

Հայրենիքում մեր տաղանդներին գնահատելիս մենք միշտ աչքի ենք ընկնում հազվագյուտ համեստությամբ։ Այս մասին պետք է լրջորեն մտածեն նրանք, ում ձեռքին է մեր երիտասարդ շնորհալիների ճակատագիրը։ Ասված մի արացե, եթե այսպես շարունակվի, մեր բոլոր տաղանդները կհայտնվեն հայրենիքից դուրս։

Նրա մեջ ամեն ինչ ներդաշնակ է եւ բնական։ Ջութակը նրա ձեռքերում խոսում է, երգում, լալիս։ Իսկ դահլիճը համրանում է երաժշտության դեմ հանդիման։

Կարելի է հիանալ Նիկոլայ Մաղոյանցով, բայց, միեւնույն է, անհնար է վերարտադրել նրա կատարողական ոճի, հնչերանգների հմայքն ու ողջ հարստությունը։ Նրան հարկավոր է ունկնդրել, տեսնել, զգալ։

Ես համոզված եմ, որ իր կախարդական օժտվածությամբ Նիկոլայը կգտնի մարդկանցից յուրաքանչյուրի, նույնիսկ ոչ երաժշտի սիրտը տանող ճանապարհը։ Համերգին ներկա գտնվելով համոզվում ես, որ իսկական կատարելությունը հնարավոր է եւ այն ծնունդ է առնում հենց այդպես, ուղղակի աչքի առաջ։

...Այն ժամանակ, Արամ Խաչատրյանին նվիրված փառատոնի համերգի ընթացքում Մաղոյանցը նվագեց Սերգեյ Պրոկոֆեւի անչափ բարդ ստեղծագործությունը ջութակի ու նվագախմբի առաջին կոնցերտը։ Իրոք տրվեց բարձր գեղարվեստական մեկնաբանություն, որն արժանի է մտնելու կատարողական արվեստի պատմության մեջ։ Ջութակի աստվածային հնչողություն, իդեա- [illegible] գերմարդկային եռանդի պաշար պետք է ունենա երաժիշտը, որպեսզի Պրոկոֆեւի ստեղծագործությունից եւ «բիս» բացականչություններից հետո կատարի ոչ պակաս դժվար մի գործ՝ Բախի «Չակոնան»։

Հուզականության եւ բնածին երաժշտական ճիրքի զուգորդումը նրան թույլ տվեց այդ գլուխգործոցը ներկայացնել փայլուն, կենդանի մեկնաբանմամբ։ «Չակոնայի» կատարումը ջութակահարը նվիրեց սիրելի մանկավարժ Հրաչյա Բոգդանյանի հիշատակին։ Կատարումը ցնցող տպավորություն գործեց, արժանանալով խանդավառ օվացիաների։ Ցնցված հանդիսականները հոտնկայս շնորհակալություն էին հայտնում նրան։

Մաղոյանցը մենահամերգի ծրագրում ընդգրկել էր համաշխարհային դասական երաժշտության երեք մարգարիտ՝ Բեթհովենի ջութակի ու դաշնամուրի երրորդ սոնատը, Ս. Պրոկոֆեւի Առաջին սոնատը եւ Ռ. Շտրաուսի ջութակի ու դաշնամուրի սոնատը։ Սակայն «բիսերի» շնորհիվ համերգը երկարաձգվեց եւս մեկ երրորդով։ Մաղոյանցը ի հայտ բերեց այնպիսի խորություններ, որոնցից սիրտ էր նվաղում։ Երբեք չէր վիճակվել Կոմիտասի գործերը («բիս» բացականչությունների ուղեկցությամբ) ունկնդրել նման անսովոր կատարմամբ։ Զգացվում էին մեծահմուտ մեկնաբանի բնածին ինտուիցիան եւ ճիրքը։

Նիկոլայը ծնվել է Երեւանում։ Նրա ծնողները ոչ թե երաժիշտներ են, այլ մաթեմատիկոսներ։ Սկզբում սովորել է 22-րդ երաժշտական դպրոցում, է. Սուրադյանի դասարանում, ապա Պ. Ի. Չայկովսկու անվան երաժշտական դպրոցում, անվանի մանկավարժ Հրաչյա Բոգդանյանի մոտ, որը դաստիարակել է միջազգային մրցույթներում վստահորեն դափնիներ նվաճող հրաշալի ջութակահարների մի ամբողջ համաստեղություն։

Զգայուն մանկավարժ Հ. Բոգդանյանը իր սաների մեջ զարգացրել է ստեղծագործական մտածողություն։ Նիկոլայն իր կրթությունը շարունակել է Նովոսիբիրսկում, նշանավոր Զախար Բրոնի մոտ։

Ներկայումս Մաղոյանցը միջազգային հեղինակավոր մի քանի մրցույթների դափնեկիր է։ Նրա անունը մեզ մոտ հայտնի դարձավ Վենյավսկու անվան մրցույթից հետո, բայց... նրա հետքերը կորան։ Նիկոլայ Մաղոյանցը եւ Վադիկ Ռեպինը Զ. Բրոնի դասարանի աշակերտների եւ ուսուցչի հետ մեկտեղ մեկնեցին Գերմանիա Լյուբեկ...

Այսօր երաժշտության ասպարեզում հրաշագործ լինելը ավելի դժվար է, քան որեւէ տեղ։ Աշխարհը արդեն ունկնդրել է հրաշագործների եւ ակնկալում է ոչ թե կրկնություններ կամ նմանակումներ, այլ նոր նվաճումներ, նոր հրաշքներ։ Դրանք ի հայտ են գալիս ոչ միայն դասական նվագացանկի, այլեւ ժամանակակից երկերի կատարման մեջ։ Մաղոյանցի զարմանահրաշ վիրտուոզությունը նրա հանդեպ հետաքրքրություն առաջացրին արտասահմանում։ Նա սկսեց փառաբանված նվագախմբերի եւ դիրիժորների հետ հանդես գալ Եվրոպայի հայտնի համերգասրահներում։ Նրա ջութակը հնչեց ԱՄՆ-ում, Անգլիայում, Դանիայում, Պորտուգալիայում, Գերմանիայում, Ճապոնիայում... Լոնդոնում նրա ելույթից հետո, որտեղ կատարում էր Չայկովսկու կոնցերտը, քննադատ Թիլոթին գրեց. «Ես կյանքումս երբեք չեմ ունկնդրել այսքան երաժշտություն...»։ Հայտնի դիրիժորներից մեկը՝ Քյոլնի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավարը Մաղոյանցի կողմից Մոցարտի կոնցերտի կատարումից հետո գրեց. «Նիկոլայ Մաղոյանցը, տեխնիկական դժվարությունը հեշտությամբ հաղթահարելով, ասես բացահայտում էր տիեզերքի գաղտնիքները»։

Հայրենիքում մեր տաղանդներին գնահատելիս մենք միշտ աչքի ենք ընկնում հազվագյուտ համեստությամբ։ Ասենք, ինչ մեղքներս թաքցնենք. մրցույթում հաղթելը մեզ մոտ մինչեւ օրս գրեթե ոչինչ չի նշանակում։ Երիտասարդ, նույնիսկ գերտաղանդավոր երաժիշտների ճակատագրով ոչ ոք չի հետաքրքրվում։ Նրանց ավելի շուտ ներշնչում է սեփական ավելորդության զգացումը, որանք մնում են անհայտության մեջ։ Մեզ մոտ մնալու դեպքում նրանց չէին փրկի նույնիսկ 10 միջազգային մրցանակներ, ինչպես չփրկեցին շատերին։

Ի՞նչ կպատահեր, եթե նա մնար այստեղ։ [illegible] նար կորցնելով պրոֆեսիոնալիզմը։ Իսկ եթե նույնիսկ սկսեր շրջագայել մեր կատարողական ընտրախավի պես, միեւնույն է, չէր հասնի այն բարձունքներին, որոնք այսօր արդարացիորեն զբաղեցնում է համաշխարհային երաժշտության ասպարեզում։ Այս մասին պետք է լրջորեն մտածեն նրանք, ում ձեռքին է մեր երիտասարդ շնորհալիների ճակատագիրը։ Ասված մի արացե, եթե այսպես շարունակվի, մեր բոլոր տաղանդները կհայտնվեն հայրենիքից դուրս, ինչպես Ալեքսանդր Չաուշյանը, Սուրեն Բագրատունին, Լիլիթ Դանիելյանը, Նարինե Սիմոնյանը, օպերայի մեներգիչներ Բարսեղ Թումանյանը, Գեղամ Գրիգորյանը եւ շատ ուրիշներ։ Իսկ մեզ կմնա սոսկ հիանալ նրանցով, եթե նրանք մեզ երջանկացնեն իրենց հյուրախաղերով։ Գուցե դա էլ չպատահի. նրանք ո՞ւմ առջեւ ելույթ ունենան։ Մենք կարող ենք ի վերջո վայրենանալ եւ սինխրոֆազոտրոնին պոչով կառչելով ճոճվել։ Տա Աստված, որ դա մնա լոկ ֆանտաստիկա, իսկ առայժմ...

Այնպես եմ ուզում, որ Նիկոլայ Մաղոյանցի փառքի շողերը հանկարծ չաղավաղվեն վերահաս ամպերից, ինչպես հաճախ տեղի է ունենում առօրյա կյանքում։ Բայց տոները հենց նրանով են տոն, որ հիշվում են։

ՆԱՏԱԼՅԱ ԽԱԼԱԹՅԱՆ

ԲԵՄ

Համերգային երեկո՝ Հենդել

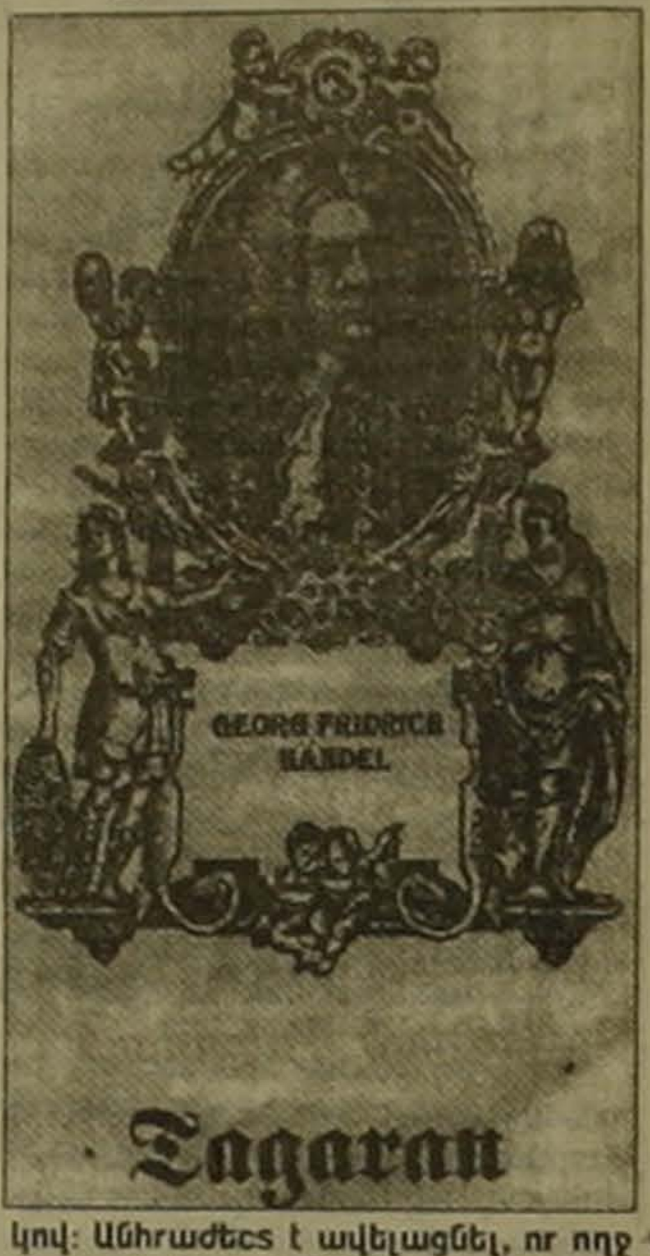

Հայաստանի հնագույն երաժշտության «Տաղարան» համույթի ազդագրերը օրերս հրավիրել էին կամերային երաժշտության տուն՝ ունկնդրելու Հենդելի ստեղծագործությունները։

– Համերգային այսպիսի ծրագիր պատրաստելով, մենք բացառիկ առիթ ենք ստեղծել երաժշտասերների համար մի ամբողջ երեկո ունկնդրելու Հենդելին։ Ցանկանում ենք մեծ կոմպոզիտորի արվեստի մեր ընկալումը փոխանցել դահլիճ, որպեսզի նրա երկրպագուները գնահատեն ոչ միայն ավելի հաճախակի կատարվող «Մեսսիա»-ն, այլեւ ծանոթ լինեն Հենդելի գործիքային երաժշտությանը, փոքրիկ կոնցերտներին, երգերին եւ օպերային ստեղծագործություններին, ասաց «Տաղարան»-ի գեղարվեստական ղեկավար եւ դիրիժոր Սեդրակ Երկանյանը։

Հենդելի՝ «Պրելյուդն ու Ֆուգան» երգեհոնի համար Սվետլանա Ավետիսյանի, ֆլեյտայի եւ դաշնամուրի սոնատը՝ Նաիրա Մելիքսեթյանի եւ Սեդրակ Երկանյանի, տրիո-սոնատը՝ Ռուբեն Գուլքանյանի, Սուրեն Պետրոսյանի, Սվետլանա Ավետիսյանի, Մարինե Մանդիկյանի, արիաները՝ Գագիկ Շիրինյանի, Լուսինե Մարկոսյանի, Լիլյա Օվչյանի, Գրետա Անտոնյանի, տավիղի կոնցերտը՝ Ռոզի Սիմոնյանի ուշագրավ կատարումներով ունկնդիրներին պարգեւեցին անգլիացի ականավոր կոմպոզիտորի ժամանակաշրջանի երաժշտության կոլորիտը։ Համերգի երկրորդ բաժնում հանդես եկած համույթի մյուս մենակատարներ՝ Սերժ Չեռնիշեւը (հոբոյ), Լիանա Աղաջանյանը (ջութակ), Թերեզա Ոսկանյանը (կլավեսին), Քրիստինե Սահակյանը համալրեցին համերգի առաջին բաժնի երաժշտական յուրովի մթնոլորտը՝ արտահույզ, խոր երաժշտական մեկնաբանումներով։

Համերգի իսկական զարդն էր դաշնակահար եւ դիրիժոր, «Տաղարան» համույթի գեղարվեստական ղեկավար Սեդրակ Երկանյանի կատարմամբ Գեորգ Ֆրիդրիխ Հենդելի «Սյուիտ»-ը։ Տաղանդավոր ու բազմաշնորհ երաժշտի կատարմամբ ստեղծագործությունը հնչեց նրբակերտ ու ինքնատիպ, երաժշտական գույների հարուստ ներկապնակով։ Անհրաժեշտ է ավելացնել, որ ողջ համերգի ծրագրում ընդգրկված եւ ոճային ճշգրտությամբ ու նրբաճաշակորեն արված մշակումների եւ գործիքավորումների հեղինակը՝ նույն ինքը, Սեդրակ Երկանյանն է։

– Մեր մշտական ունկնդիրները Երեւանի երաժշտասերներ են, որ մեր համերգներին ներկա էին միշտ մի նոր ծրագիր ըմբոշխնելու ակնկալիքով։ Եվ մենք շարունակաբար աշխատում ենք նրանց համար։ Ցավոք, «Տաղարանն» այսօր իր առաջվա երաժշտական աշխարհագրական ընդգրկումը չունի, թեեւ մեր հանրապետության տարբեր մարզերում սպասում են մեզ։ Նյութական միջոցների խիստ պակասի ու կազմակերպչական բացերի պատճառով այսօր անիրագործելի են մնում մեզ լսելու մեր հեռավոր ունկնդիրների ցանկությունները, մտահոգությամբ վավերեց Սեդրակ Երկանյանը։

ՄԱՆԻԿ ԱՌԵՄՅԱՆ

Երաժշտական միջոցառում լողափին

Արդեն ավանդույթ է դարձել յուրաքանչյուր տարվա հունիսի վերջին Սեւանի լողափնյա տարեշրջանի հանդիսավոր բացումը։ «TV կայան» ընկերությունը ի դեմս տնօրեն Գագիկ Մկրտչյանի եւ Սեւանի քաղաքապետարանը ջանք ու եռանդ չէին խնայել, որպեսզի միջոցառումը անցնի բարձր մակարդակով։

Մինչեւ ուշ երեկո երգի եւ երաժշտության հնչյունները թեւածում էին Սեւանի երկնակամարում հաճույք եւ գեղագիտական ուրախություն պատճառելով թե սեւանցիներին եւ թե հանրապետության տարբեր վայրերից լողաշրջանի բացման արարողությանը ներկա գտնվելու համար ժամանած բազմաթիվ հյուրերին։

Երբեմն Սեւանի կղզու, այսօր թերակղզի դարձած վանքի մերձակա հրապարակում մեկը մյուսին էին հաջորդում Սամվել Գրիգորյանի, «Սկառլեսս» դուետի, Էմին Դավիդովի, Ռոլանդ Ռեյի, Կարեն Գալուլյանի, Ռազմիկ Մելիքյանի, Էվելինա Աստարյանի, Նիկոյի, Ալինայի, Լիլիթ Աղաբաբյանի երգերը։ Ժողովրդի կողմից սիրված այս երգիչների կատարումները ընդմիջվում էին «ԷՄԻ» նորաձեւության տան վերջին աշխատանքներից «Հարբուխ», «Նիագարա», եւ «Դանջերոուս» հավաքածուների ցուցադրությամբ, «Զվարթնոց» պարային համույթի ելույթներով եւ երգիծաբան եւ նմանակող Արմեն Ավետյանի դիպուկ հումորով։

Իսկ արտիստների տոնական այս շքերթը վարում էր Նարեկ Թովմասյանը։

Այս տարվա լողաշրջանի անդրանիկ համերգի պատճառած հաճույքը դեռ երկար կմնա ներկաների հիշողության մեջ։

Թ. Ն.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սոս Սարգսյանը՝ թատերական ինստիտուտի ռեկտոր

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Հայաստանի թատերական արվեստի պետական ինստիտուտի ռեկտոր Վահե Շահվերդյանն իր դիմումի համաձայն ազատվել է աշխատանքից, եւ ինստիտուտի նոր ռեկտոր է նշանակվել ժողովրդական դերասան, «Համազգային» թատրոնի տնօրեն եւ գեղարվեստական ղեկավար Սոս Սարգսյանը։

Սունդուկյանի անվան թատրոնը՝ Լոռվա մարզում

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Հուլիսի 5-ին Լոռվա մարզում կսկսվի «Երկրաշարժ. 10 տարիներ» խորագրով մշակութային միջոցառումների շարքը։ Մարզպետարանի նախաձեռնությամբ մինչեւ դեկտեմբեր, ամբողջ մարզի տարածքում, տարբեր ծրագրերով հանդես կգան հանրապետության լավագույն մշակութային խմբերն ու անհատ կատարողները։ Միջոցառումների շարքը կբացի Երեւանի Գաբրիել Սունդուկյանի անվան պետական ակադեմիական թատրոնը։ Հուլիսի 5-ից մեկ շաբաթ շարունակ Լոռվա մարզի քաղաքներում թատրոնի ստեղծագործական խումբը կներկայացնի «Կտակ», «Կալիգուլա», «Մենախոսություն» բեմադրությունները։ Այն սրահներում, որտեղ հնարավոր չի լինի խաղալ հիշյալ ներկայացումները, թատրոնի կոլեկտիվը հանդես կգա համերգային այլ ծրագրով

ԾԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Տատրյանի գիրքը՝ չորրորդ հրատարակությամբ

Բերգահն հրատարակչությունից հայտնում են, որ Վահագն Տատրյանի «Հայկական ցեղասպանության պատմությունը» գրքի երրորդ հրատարակությունն ամբողջովին սպառվել է եւ որ ներկայումս ընթացքում են չորրորդ հրատարակության աշխատանքները։ Հաղորդելով այս մասին «Արմինյն Միրոր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթն իր հունիսի 13-ի համարում ավելացնում է, որ 500 էջանոց եւ հազարավոր վավերանյութերով հարուստ հատորը Մոսկվայում ռուսերեն թարգմանվելուց հետո, այժմ խմբագրվում է հրատարակության համար։ Մյուս կողմից, Իտալիայում ձեռնամուխ են եղել իտալերեն թարգմանելու աշխատանքներին, իսկ Փարիզում «Սթոք Փաբլիշըրզի» կողմից 1996 թ. հրատարակված ֆրանսերեն տարբերակը նույնպես սպառվել է։ Վերջինիս երկար նախաբանը ֆրանսիացի ականավոր ակադեմիկոս Ալֆրեդ Գրոսերի գրչին էր պատկանում։

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ՖՐԱՆՍԻԱ-98

Որոշվեցին քառորդ եզրափակիչի բոլոր մասնակիցները

Այսպիսով, աշխարհի առաջնությունում ավարտվեցին նաեւ 1/8 եզրափակիչ խաղերը: Որոշվեցին այն ութ երջանիկները, որոնք շարունակում են պայքարը չեմպիոնի կոչման համար: Պարզ է, որ առաջիկա հանդիպումները գնալով ավելի լարված ու անզիջում կլինեն, իսկ ֆուտբոլասերները ականատես կլինեն բովանդակալից, գեղեցիկ պայքարի:

Քառորդ եզրափակիչում կհանդիպեն հետեւյալ զույգերը.

Բրազիլիա-Դանիա	հուլիսի 3,	Նանտ
Իտալիա-Ֆրանսիա	հուլիսի 3,	Սեն Դենի
Հոլանդիա-Արգենտինա	հուլիսի 4,	Մարսել
Գերմանիա-Խորվաթիա	հուլիսի 4,	Լիոն

ԱՐԳԵՆՏԻՆԱ-ԱՆԳԼԻԱ՝ 2-2 (2-2) հիմնական եւ լրացուցիչ ժամանակում: 11 մետրանոցներով՝ 4-3:

Սենթ Էթյեն, «Ժոֆրուա Գիշար» մարզադաշտ: Հունիսի 30: 36 հազար հանդիսական:

Մրցավար՝ Կիմ Միլտոն Նիլսեն (Դանիա):

Արգենտինա. Ռոա, Այալա, Շամոտ, Ալմեյդա, Վիվաս, Վերոն, Սիմեոնե (Բերտի, 92), Օրտեգա, Զանետտի, Բատիստուտա (Կրեսպո, 69), Լոպես (Գալիարդո, 69):

Անգլիա. Սիմեն, Քեմփբել, Լե Սո (Սաութհեյթ, 71), Ադամս, Նեւիլ, Ինս, Բեքհեմ, Անդերտոն (Բեթթի, 97), Սքոուլզ (Մերսոն), Շիրեր, Օուեն:

Գոլերը խփեցին Բատիստուտան (6)՝ 11 մետրանոցից, Շիրերը (10)՝ 11 մետրանոցից, Օուենը (16), Զանետտին (45):

Եսմրցամարտային 11 մետրանոցները իրացրեցին Բերտին, Շիրերը, Վերոնը, Մերսոնը, Գալիարդոն, Օուենը, Այալան: Չիրացրեցին Կրեսպոն, Ինսը, Բեթթին:

Խաղադաշտից հեռացվեց Բեքհեմը (46):

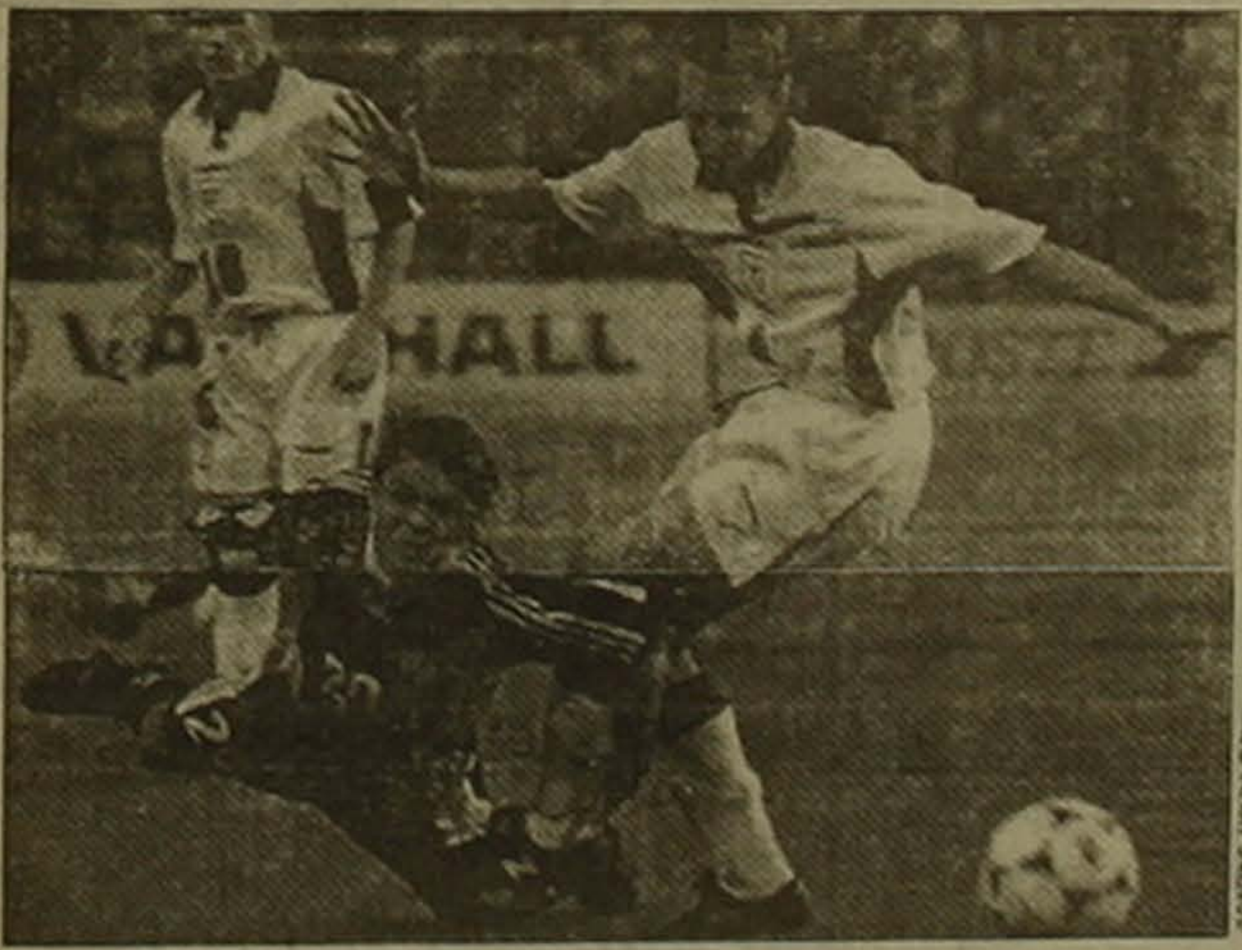

Անգլիայի եւ Արգենտինայի հավաքականների խաղը մեծ անհամբերությամբ էր սպասվում: Եվ ոչ միայն այն պատճառով, որ հանդիպելու էին առաջնության մասնակից ուժեղագույն թիմերից երկուսը: Շատերը հիշեցնում էին 1986-ին Մեքսիկայում անցկացված առաջնությունը, երբ քառորդ եզրափակիչում Արգենտինա-Անգլիա խաղն ավարտվեց 2-1 հաշվով, իսկ երկու գոլերից առաջինն արգենտինացի Մարադոնան խփեց... ձեռքով: Շատերն էլ այս հանդիպմանը ցանկանում էին քաղաքական երանգ տալ՝ հիշեցնելով երկու երկրների միջեւ գոյություն ունեցող վաղեմի տարածքային վեճը՝ կապված Մալվինյան (Ֆոլքլենդյան) կղզիների հետ:

Հանդիպումը չափազանց հետաքրքիր եւ, իրոք, դրամատիկ ստացվեց: Բոլորովին անսպասելի էր խաղասկիզբը: Արդեն 10-րդ րոպեին մրցավարը մեկական 11 մետրանոց տուգանային հարված նշանակեց երկու թիմերի դարպասներին: Եվ Գաբրիել Բատիստուտան, եւ Ալան Շիրերը դիպուկ էին իրենց հարվածներում: Իսկ մի քանի րոպե անց փայլուն խաղաց Անգլիայի հավաքականի 18-ամյա հարձակվող Մայքլ Օուենը: Խաբս տալով արգենտինացի մի քանի պաշտպանների՝ նա սլացավ առաջ եւ հիանալի հարվածով առաջ մղեց իր թիմին: Անգլիացիները կարող էին էլ ավելի մեծացնել հաշվի տարբերությունը, սակայն չկարողացան օգտագործել նպաստավոր պահերը: Իսկ առաջին խաղակեսի վերջին րոպեին հաշիվը հավասարվեց: Արգենտինացիները տուգանային հարվածի իրավունք ստացան եւ այն բավականին հնարամիտ խաղարկեցին: Եզրափակիչ հարվածը հասցրեց Խավիեր Զանետտին: Որքան էլ տարօրինակ թվա, այնքան բուռն սկսված հանդիպման վերջին խաղային գոլն էր սա:

Երկրորդ խաղակեսի սկիզբը նշանավորվեց տհաճ միջադեպով. կոպիտ խաղի համար դաշտից հեռացվեց Անգլիայի հավաքականի երիտասարդ կիսապաշտպան Դեւիդ Բեքհեմը: Թվում էր, թե ամեն ինչ պարզ է՝ արգենտինացիները հետեւությամբ կիրացնեն թվային գերակշռությունը: Սակայն Դանիել Պասարելայի սաները ոչ մի կերպ չկարողացան հաղթահարել անգլիացիների պաշտպանական կառուցվածքները: Չօգնեցին նաեւ կատարված փոփոխությունները: Ճիշտ է, գոլ խփելու հնարավորություններ ունեցան Արիել Օրտեգան, Կլաուդիո Լոպեսը, Մարսելո Գալիարդոն: Սուր հակագրոհների դիմելով՝ անգլիացիները եւս առաջ անցնելու հնարավորություններ ունեցան: Հիշատակման արժանի են թիմի ավագ Շիրերի եւ պատանի Օուենի վտանգավոր հարվածները: Գոլ չգրանցվեց նաեւ նշանակված լրացուցիչ 30 րոպեների ընթացքում: Այսպիսով, 120 րոպե տեւած համառ պայքարն ավարտվեց 2-2 հաշվով:

Հաղթողին որոշելու համար նշանակվեցին 11 մետրանոց տուգանային հարվածներ: Մասնագետներից շատերը դրանք վիճակախաղ են անվանում, բայց ի՞նչ կարելի է անել: Եսմրցամարտային հարվածները կատարելիս ավելի դիպուկ գտնվեցին արգենտինացիները, որոնք էլ հաղթող դարձան այդ դրամատիկ խաղում եւ հաջորդ փուլին մասնակցելու իրավունք նվաճեցին:

ԽՈՐՎԱԹԻԱ-ՌՈՒՄԻՆԻԱ՝ 1-0 (1-0):

Բորդո, «Լեսկյուր» մարզադաշտ: Հունիսի 30: 36 հազար 500 հանդիսական:

Մրցավար՝ Խավիեր Ալբերտո Կաստրիլի (Արգենտինա):

Խորվաթիա. Լադիչ, Ստիմաց, Բիլիչ, Շիմիչ, Ասանովիչ, Բոբան, Յառնի, Ստանիչ (Տուդոր, 83), Յուրչիչ, Շուկեր, Վլաովիչ (Կրպան, 76):

Ռումինիա. Ստելյա, Պետրեսկու (Մարինեսկու, 75), Ցիրոտարիու, Ցիլկե, Գեոր. Պոպեսկու, Մունտյանու, Հաջի (Կրայովյանու, 57), Գաբ. Պոպեսկու (Նիկուլեսկու, 60), Ֆիլիպեսկու, Մոլդովան, Իլիե:

Գոլը խփեց Շուկերը (45)՝ 11 մետրանոցից:

Հայտնի է, որ Խորվաթիայի հավաքականը բավականին անհավասար է խաղում. շատ բան որոշում է տրամադրությունը: Հակառակ նրան, Ռումինիան ավելի հավասարակշռված կոլեկտիվի տպավորություն է թողնում: Թիմը բավականին հաջող անցկացրեց խմբային մրցաշարի առաջին երկու խաղերը: Այնպես որ, ավելի գերադասելի էին թվում Ռումինիայի հավաքականի հնարավորությունները: Սակայն այս հանդիպման ժամանակ ռումինացիներն իրենց հնարավորություններից ցածր հանդես եկան: Նրանք, չգիտես ինչու, նախաձեռնությունը զիջեցին մրցակցին, եւ խորվաթները, իրենց առաջատար Դավոր Շուկերի գլխավորությամբ, լիովին օգտվեցին ընձեռված հնարավորությունից: Առաջին իսկ րոպեներից Խորվաթիայի հավաքականի ֆուտբոլիստները սկսեցին գնդակոծել ռումինացիների դարպասը, սակայն Շուկերի, Ասանովիչի եւ մյուսների հարվածները ետ մղեց փորձառու դարպասապահ Բոգդան Ստելյան: Հանդիպման միակ գոլը խփվեց առաջին խաղակեսի վերջին րոպեին: Ռումինացիների տուգանային հրապարակում Գաբրիել Պոպեսկուի եւ խորվաթ Ալյոշա Ասանովիչի պայքարում վերջինս վայր ընկավ, եւ մրցավարը, կանոնների խախտում արձանագրելով, 11 մետրանոց տուգանային հարված նշանակեց: Շուկերի հարվածը դիպուկ էր:

Երկրորդ խաղակեսը նույնպես անցավ Խորվաթիայի հավաքականի առավելությամբ: Գոլ խփելու հնարավորություններ ունեցան Վլաովիչը, Ասանովիչը, Բոբանը, Կրպանը, սակայն խորվաթ ֆուտբոլիստներն անփույթ էին գործում: Իսկ ռումինացինե՞րը: Նրանք այդպես էլ չվերագտան իրենց խաղը եւ տանուլ տալով այս կարեւոր հանդիպումը, դուրս մնացին հետագա պայքարից:

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Մեկական ոսկի եւ արծաթ Եվրոպայի առաջնությունում

Մակեդոնիայի Ռադովիչ քաղաքում անցկացվեց ազատ ոճի ըմբշամարտի Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունը:

Մրցումներին մասնակցեցին 25 երկրների ավելի քան 160 երիտասարդ մարզիկներ: Հայաստանը եվրոպական ստուգատեսում ներկայացված էր 5 մասնակիցներով: Թիմային հաշվարկում մեր ըմբիշները գրավեցին 9-րդ տեղը:

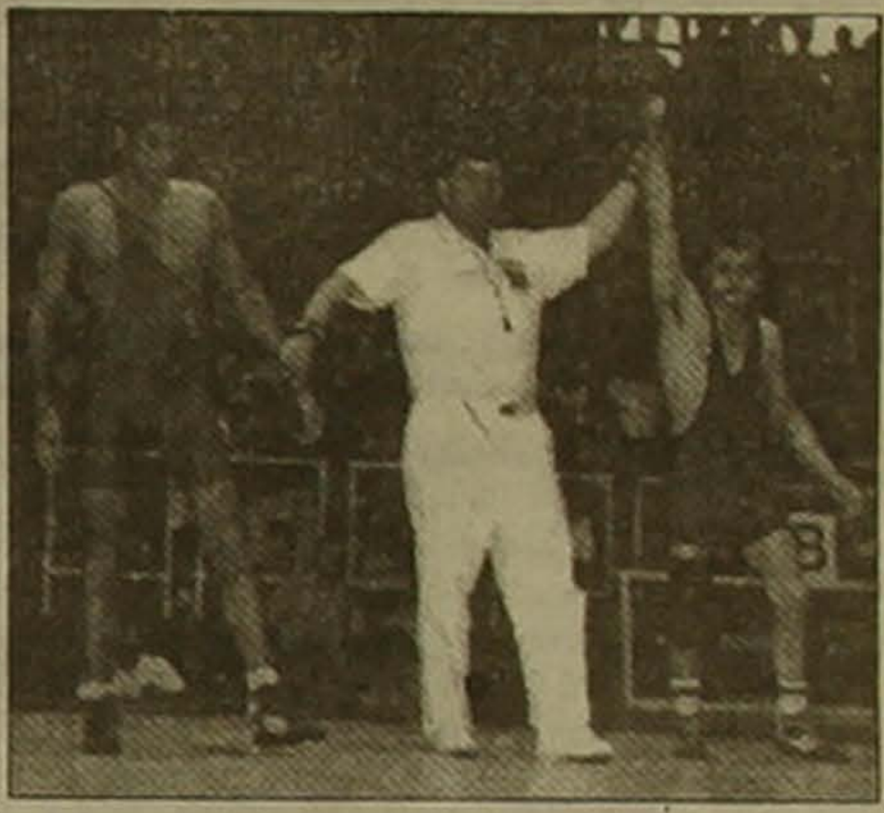

Ի նշան հաղթանակի մրցավարը բարձրացրել է Մարտին Բերբերյանի ձեռքը:

Ռադովիչյան առաջնությունում հիանալի հանդես եկան մեր հանրապետության երկու ներկայացուցիչները: 56 կգ քաշային կարգում մրցող երեւանցի Մարտին Բերբերյանը չորս գոտեմարտ անցկացրեց եւ բոլորն էլ ավարտեց իր օգտին: Նա հերթով պարտության մատնեց Ալբանիայի, Սլովակիայի, Մոլդովայի ներկայացուցիչներին, իսկ եզրափակիչում աշխարհի եւ Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունների մրցանակակիր, վրացի ըմբիշ Օթարի Տուշիշվիլուն եւ նվաճեց Եվրոպայի չեմպիոնի կոչումը: Մարտինի գոտեմարտերն ուժեղ տպավորություն թողեցին մասնագետների վրա: Բոլորը միաբերան նշեցին, որ հայաստանցի 18-ամյա մարզիկը շատ ճիշտ է կողմնորոշվում բարդ իրավիճակներում, շատ արագ է գործում՝ անընդհատ դժվարություններ ստեղծելով մրցակիցների համար:

Իր ընկերոջից մի փոքր ետ մնաց Սեւակ Բաղդյանը (52 կգ): Նա 3 հաղթանակ տարավ Թուրքիայի, Մոլդովայի, Ուկրաինայի ներկայացուցիչների նկատմամբ եւ միայն եզրափակիչում 3-5 հաշվով զիջեց ռուսաստանցի ըմբիշին: Սեւակը գրավեց երկրորդ տեղը եւ պարգեւատրվեց արծաթե մեդալով:

Նշենք, որ եւ ոսկե, եւ արծաթե մեդալակիր մարզիկները հանրահայտ ըմբիշ Նորայր Մուսեղյանի գլխավորած օլիմպիական հերթափոխի ըմբշամարտի հանրապետական մարզադպրոցի սաներ են, երկուսն էլ սովորում են Ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի 2-րդ կուրսում: Նրանք մարզվում են Սամվել Մարգարյանի եւ Լյովա Վարդանյանի ղեկավարությամբ:

Մեր հանրապետության ըմբիշներից Վահան Սիմոնյանը (Վեդի, 49 կգ) գրավեց 7-րդ տեղը, մյուս երկուսը՝ փարպեցի Բագրատ Առաքելյանը (60 կգ) եւ գյումրեցի Մարգար Մարգսյանը (70), հաղթելով առաջին գոտեմարտերում, այնուհետեւ անհաջողության մատնվեցին եւ դուրս մնացին պայքարից:

ԹԵՆԻՍ

Ուիմբլդոնի մրցաշարում

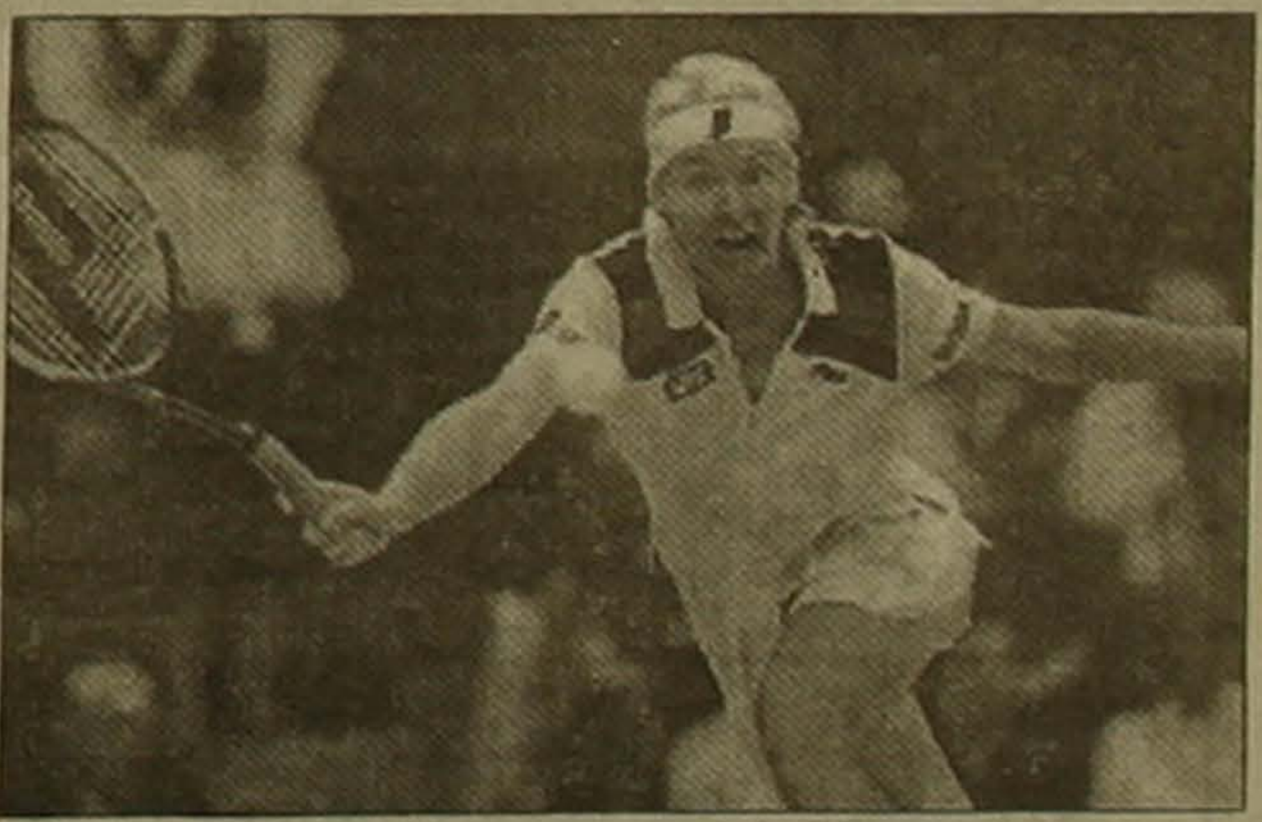

Թենիսի ամենահեղինակավոր Ուիմբլդոնի մրցաշարը վճռական փուլ է թեւակոխել:

Տղամարդկանց մրցումներում արդեն որոշվել են կիսաեզրափակիչ խաղերի 3 մասնակիցները: Քառորդ եզրափակիչում աշխարհի թիվ 1 ռակետ Փիթ Սամփրասը (ԱՄՆ) 6-3, 6-4, 6-4 հաշվով պարտության մատնեց երիտասարդ Սեբաստիան Գրոսյանին (Ֆրանսիա): Ռիխարդ Կրայչեկը (Հոլանդիա) հաղթեց Ուեյն Ֆերեյրային (ՀԱՀ) 6-3, 6-3, 7-5, իսկ Գորան Իվանիշեւիչը (Խորվաթիա)՝ Թոդ Մարտինին (ԱՄՆ) 7-6, 6-3, 3-6, 7-6: Այդ հանդիպման ընթացքում Իվանիշեւիչը շատ էր շտապում: Ինչպես հետո ինքը խոստովանեց, շատ էր ուզում հեռուստացույցով դիտել ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության Խորվաթիա-Ռումինիա խաղը: Նա հասցրեց տեսնել իր հայրենակիցների՝ խորվաթների հաղթանակը:

Ավելացնենք, որ կիսաեզրափակիչի 4-րդ մասնակիցը կորոշվի ավստրալացի երկու թենիսիստների Մարկ Ֆիլիպուսիսի եւ Ջեյսոն Սթոլթենբերգի հանդիպումից հետո:

Կանայք մի փոքր ետ են մնացել տղամարդկանցից: Նրանց մրցաշարում քառորդ եզրափակիչ խաղերը դեռ նոր պետք է անցկացվեն: Նշենք նախորդ փուլի մի քանի հանդիպումների արդյունքները. Մարտինա Հինգիս (Շվեյցարիա)-Տումարինե Տամասուգարի (Թաիլանդ)՝ 6-3, 6-2, Արանտա Սանչես-Վիկարիո (Իսպանիա)-Դոմինիկ վան Ռոստ (Բելգիա) 3-6, 6-3, 6-2, Յանա Նովոտնա (Չեխիա)-Իրինա Սպիռլյա (Ռումինիա)՝ 6-2, 6-3, Վենուս Վիլյամս (ԱՄՆ)-Վիրխինիա Ռուանո-Պասկուալ (Իսպանիա)՝ 6-3, 6-1:

Մեծ հետաքրքրությամբ են սպասվում քառորդ եզրափակիչի Հինգիս-Սանչես-Վիկարիո, Նովոտնա-Վիլյամս հանդիպումները: Ավելացնենք, որ մյուս երկու զույգերը կկազմեն Մոնիկա Սելեշը (ԱՄՆ) եւ Նատալյա Զվերեւան (Բելառուս), Նատալի Տոզյան (Ֆրանսիա) եւ Լինդսեյ Դեւենպորտը (ԱՄՆ):

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

«ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»

Ըստ Նարինե Մկրտչյանի՝ ռադիոկայանի Երեւանի գրասենյակը ոտնահարել է լրագրողի իրավունքները

Երեկ Մամուլի ազգային ակումբը հրավիրել էր լրագրողներին: Ակումբի նախագահ «Ազատություն» ռադիոկայանի աշխատակցուհի Նարինե Մկրտչյանը հանդես եկավ հետեւյալ հայտարարությամբ.

Այս տարվա ապրիլի 13-ից ես աշխատանքի անցա ԱՄՆ Կոնգրեսի կողմից ֆինանսավորվող «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայության Երեւանի գրասենյակում: Հաջորդ օրն իսկ ռադիոկայանի եթերում հնչեց իմ առաջին թղթակցությունը ՀՀ Ազգային ժողովից: Ես հիմնականում լուսաբանում էի խորհրդարանի աշխատանքները: Հունիսի 1-ին ռադիոկայանը ինձ հետ կնքեց աշխատանքային պայմանագիր երկկողմանի պարտավորությունների ստանձնման մասին: Հունիսի 29-ին ռադիոկայանի Երեւանի գրասենյակի տնօրեն Վաչե Սարգսյանը տեղեկացնում է, որ Պրահայում, ուր տեղակայված է «Ազատության» կենտրոնակայանը, որոշել են, թե դադարեցվում է իմ մասնակցությունը ռադիոկայանի աշխատանքներին: Իմ պահանջը գրավոր հիմնավորել այդ որոշումը, տնօրենը մերժում է: Մինչդեռ երկուստեք կնքված փոխադարձ պարտավորությունների ստանձնման մասին պայմանագրում նշված է, որ որեւէ կողմից պայմանագրերը չեղյալ հայտարարվելու մասին տեղեկացվում է գրավոր:

Այսօրինակ վարքագիծը հասկանալի [illegible] ունի [illegible] խորհրդարանի պատվիրակության եւ ՀՀ Ազգային ժողովի Երեւանում գումարված միջխորհրդարանական վերջին նիստը նվիրված էր ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորմանը, որի ընթացքում Եվրախորհրդարանի պատվիրակությունը ցուցաբերում է ընդգծված կոշտ դիրքորոշում: Հաջորդ օրը հրավիրված մամլո ասուլիսում այն արժանանում է հայ լրագրողների հակահարվածին: Իսկ միջխորհրդարանական նիստի ընթացքում պատվիրակության ղեկավարը եւ մյուս անդամները շարունակ վկայակոչում են Ադրբեջանի նախագահ Ալիեւի փաստարկները: Ըստ էության անթաքույց ակնարկելով, որ Հայաստանի եվրոպական կառույցների սերտաճման ճանապարհին կանգնած միակ խոչընդոտը ղարաբաղյան հիմնախնդիրն է: Իմ թղթակցությունը կառուցվում է այս դիրքորոշման լուսաբանման վրա: Ընդսմին, ես նաեւ տպավորություն եմ հայտնում, որ Հայաստանի Եվրախորհրդարանին անդամակցելու ճանապարհը անցնում է ոչ թե մեր երկրի ժողովրդավարացման պահանջներով, այլ ղարաբաղյան հիմնախնդրի ադրբեջանանպաստ լուծմամբ: Արդեն եթերում կրճատվում են այսեւայլ հատվածները, եթե է գնում նյութի միակողմանի շարադրանքը, որն ավարտվում է պատվիրակության ղեկավարի պահանջների ամրագրմամբ: Այն է «ընդունել Կովկասի սահմանները այնպես, ինչպես կան»: Այդ առիթով տնօրենին ես բողոքս եմ հայտնում կատարված քաղաքական գրաքննության դեմ: Վերջինս ինձ մեղադրում է, թե ես քաղաքական գործիչ եմ, մանավանդ որ, սարկազմով ավելացնում է նա, ազդում եմ որոշումների ընդունման վրա եւ որ այդ ամենը կապ չունի «Ազատություն» ռադիոկայանի հետ:

Այսօրինակ իրավիճակը եւ լրագրողի իմ պարտքը ստիպում են ինձ հանդես գալ հետեւյալ հայտարարությամբ:

- «Ազատություն» ռադիոկայանի Երեւանի գրասենյակը կամայական, չպատճառաբանված մոտեցում է ցուցաբերել խախտելով պարտավորությունների ստանձնման մասին պայմանագիրը:

- «Ազատության» Երեւանի գրասենյակի նմանօրինակ վարքագիծը ստվեր է գցում տարիներ ի վեր ժողովրդավարություն քարոզող ռադիոկայանի վարկի վրա խախտելով իր իսկ հռչակած արժեքները խոսքի եւ մամուլի ազատության սկզբունքները, ոտնահարելով լրագրողի իրավունքները:

- Որոշ դիվանագետների եւ Եվրախորհրդարանի պատվիրակների կարծր դիրքորոշումը Հայաստանում ընկալվում է որպես Արեւմուտքի կողմից գործադրվող ճնշում պարտադրելու Հայաստանին ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման միակողմանի լուծումներ արտաքին աշխարհից մեկուսացման սպառնալիքով:

- Այդ դիրքորոշումը Հայաստանում կարող է կարծիք ստեղծել, որ Արեւմուտքը չի ցանկանում Հայաստանը տեսնել ժողովրդավար երկրների ցանկում:

Եվ ես, որպես ՀՀ քաղաքացի եւ հայ լրագրող, հայտարարում եմ, որ կատարելով իմ մասնագիտական պարտքը, շարունակելու եմ մնալ ժողովրդավարական արժեքների ջատագով եւ գործելու եմ հանուն մեր պետության ու ժողովրդի ազգային շահերի:

Հայտարարությունից հետո եղան բազմաթիվ հարցեր կապված լրագրողի իրավունքների ոտնահարման եւ նախնական պայմանագրի կետերի չպահպանման մասին:

Առիթը բաց չթողեց նաեւ Հայաստանի գրասենյակի կոորդինատոր պրն Վաչե Սարգսյանը: Հայտարարությունից հետո անմիջապես ճեպազրույցի հրավիրեց ներկա լրագրողներին եւ փորձելով պատճառաբանել կատարվածը նշեց հիմնական պատճառը. Ն. Մկրտչյանը չի բավարարել ռադիոկայանի պայմանները: Պրահայի հայկական ծառայության տնօրեն Մարտո Սողոմոնյանին հեռախոսով տեղեկացվել է իրավիճակի մասին, եւ որոշումը կայացվել է երկուսի կողմից:

Նարինե Մկրտչյանը ներկայացնում էր քաղաքական բնույթի մեղադրանքներ, իսկ պրն Սողոմոնյանն ու Սարգսյանը տեխնիկական բնույթի պատճառաբանություններ:

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ»

ՊՓԲԸ բորտուղեկցորդների ծառայությունում աշխատանքի են հրավիրվում 18-28 տարեկան կանայք

ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ ՊԵՏՔ Է ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻՆ.

- ունենան գրավիչ արտաքին՝ հասակի չափանիշ՝ 163-176 սմ, քաշը՝ 50-70 կգ,
- ունենան միջնակարգ մասնագիտական կամ բարձրագույն կրթություն,
- ազատ տիրապետեն հայերենին (խոսակցական լեզվին եւ գրագետ գրելուն), ինչպես նաեւ կարողանան երկխոսություն վարել որեւէ օտար լեզվով (հիմնականում՝ անգլերեն):

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ.

- անձնագրի պատճեն,
- կրթության մասին վկայականի կամ դիպլոմի պատճեն,
- 2 լուսանկար,
- ինքնակենսագրություն,
- լրացված աշխատանքային գրքույկից:

Փաստաթղթերն ընդունվում են ս. թ. հուլիսի 1-30-ը ներառյալ, «Զվարթնոց» օդանավակայանի բորտուղեկցորդների ծառայությունում (հին մասնաշենքի 2-րդ հարկ):

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 22-59-30 հեռախոսահամարով:

«ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՆՅԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՓՆՏՐՈՒՄ Է

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

Գործունեության շրջանակը.

- ճարտարագետ-գյուղատնտես կամ դրա համարժեքը
- գինեգործական խորը գիտելիքներ
- աշխատանքային փորձ, օտարում գյուղատնտեսներից հետ
- ֆրանսերենի կամ անգլերենի իմացությունը ցանկալի է

Առաքելությունները.

- զարգացնել գործարանի եւ խաղողագործների միջեւ կապերը
- խորհուրդներ տալ եւ աջակցել խաղողագործներին արտադրանքի արդյունավետությունը եւ որակը բարձրացնելու նպատակով
- հետեւել խաղողի գնման պայմանագրերին
- մասնակցել այգեկութին եւ դրա մատակարարմանը գործարանին

Դիմել Երեւանի կոնյակի գործարան, 2 Իսակովի պող. 375082 Երեւան

Հեռախոս՝ 524456 (քարտուղարություն)

«Վան-1» ՓԲԸ առաջարկում է պեմզաբլոկ, միջնորմային սալիկներ եւ աստիճաններ մատչելի գներով: Ընդունվում են պատվերներ: Փոխադրումն ապահովվում է:

Հասցեն՝ Արցախի 75

Հեռ. 47-00-06

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայ գործարարների ընկերություն» ԲԲԸ-ն նախնական քննարկման համար ընդունում է արտադրական ծրագրեր համատեղ ընկերություն հիմնելու նպատակով՝ մինչեւ 500 հազար ԱՄՆ դոլար կանոնադրական հիմնադրամով: Ծրագիրը ներկայացնող կողմը պետք է ունենա մինչեւ 250 հազար ԱՄՆ դոլարին համարժեք ներդրում կատարելու հնարավորություն:

Ծրագիրը ներկայացնել հետեւյալ հասցեով՝ Տիգրան Մեծի 4

Հեռ. 52-05-89

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել 27 22 57 ժամը 10-16 58 33 26 ժամը 18-23

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

մեկ սենյականոց բնակարան Նորքի IV զանգվածում:

Հեռ.՝ 64-88-85, 64-69-49, 63-03-47

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ»

ավիաընկերությունն առաջարկում է

հունիսի 26-ից յուրաքանչյուր ուրբաթ եւ կիրակի

Երեւան-Դելի-Երեւան

ուղիղ չվերթ

հունիսի 28-ից յուրաքանչյուր կիրակի

Երեւան-Լոնդոն-Երեւան

ուղիղ չվերթ:

Տոմսերը կարող եք ձեռք բերել «Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերության կենտրոնական գրասենյակից եւ բոլոր գործակալություններից:

Տեղեկությունների համար դիմել՝ Մոսկովյան 18 հեռ. 58-39-69

ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

«ՀՈՒՄԱՆԻՍՏ»

(ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՈՒՄ ԹԻՎ 041176)

ԿԱՏԱՐՈՒՄ Է 1998/99 ՈՒՍՏԱՐՎԱ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԾՈՎ.

ԲՈՒԺՔՈՒՅՐԱԿԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁԱԿԱՆ ԿՈՍՄԵՏՈԼՈԳԻԱ

Ուսուցումը վճարովի է: Սահմանված են վարձի զեղչեր եւ արտոնություններ, գերազանցիկներին կրթաթոշակ: Շրջանավարտներին տրվում է դիպլոմ: Բժշկական ուսումնարանն ունի նախապատրաստական բաժին: Ավարտողներն առանց քննության ընդունվում են առաջին կուրս:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել հետեւյալ հասցեով Իսահակյան 30, Խ. Աբովյանի անվ. թիվ 2 դպրոց (մետրոյի «Երիտասարդական» կայարան, «Նաիրի» կինոթատրոնի մոտ):

Հեռախոսներ՝ 58-03-07, 74-14-81

երեկոյան ժամերին՝ 65-52-24, 62-01-32

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրքերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 854. Տպաքանակը 3500. Ստորագրված է տպագրության 07. 1998. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@